ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէնհիւյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սենէլիք . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչին

Պիր սենէլիք . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՃԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչին

1 վէ 2 վէ 3ինճի սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
4ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումու սաիրա Ֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3ինճիւ սահիֆէլէրէ . . 6 ղրշ.
4ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթտա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտը նաշրիյէ տայիր պէնտլէր վէ ճէհանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

30 Բարա

Խտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու խտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հազըրընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէքեանա միւրաճաաթ օլունմալը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 15 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Մըսըր մէսէլէսի հագգընտա պիր պիր գօնֆէրանս ագտընըն միւթեասավվէր օլտուղունու Թայմզըն Նամվիէննա կազէթասը եազըյօր։

—

Թայմզ'ըն Տէրսաատէթ մուխպիրի յունվար 18 թարիխիյլէ Մըսըր մէսէլէսի հագգընտա աթիտէքի թէլէգրաֆը եազըյօր. «Պէրլին, Վիէննա, Ռոմա վէ Բեթէրսպուրկ սէֆէրաի սալթանաթը Սէնիյեսի՝ մէսալիհը Մըսըրիյէ հագգընտա Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանըն խիթապէն Պապըալիյէ օլունան նօթանըն սուրէթինի Ալէմանիա, Ավստրիա, Իթալիա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրինէ թէպլիղ իթտիքլէրինտէ, պունլար միւշարիլէյհիմ Պապը Ալինին քէնտի մունավէնէթը մանէվիյէլէրինէ կիւվէնէպիլէճէքլէրինէ տաիր իւմիտ պէխշ խաբէրլեր վերմիշլէրտիր. Ռոմա, Վիէննա վէ Բեթերսպուրկտան մէքթուպլար վիրուտ իթմիշ իսէ տէ, Ալէմանիա հիւքիւմէթինին պու պապտաքի մէգասըտը հէնիւզ մալիւմ օլմամըշ տըր.»

—

Ֆօլըն պէեանընա կէօրէ, Թիւրքիանըն Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա իլէ օլան միւնասէպաթընտա պիր պիրուտէթ հուսուլէ կէլմիշ տիր.

—

Օսմանլը ճէմէնտէֆէրլէրինին Եվրօպա ճէմէնտէֆէրլէրի իլէ պիրլէշտիրիլմէսի հագգընտա Վիէննատա միւթէշէքքիլ պուլունան միւխթէլիթ գօմիսիօնըն պու պապտաքի միւզաքէրաթը նէթիճէսիզ օլմագ իւզրէ իմիշ.

Գօմիսիօնը մէզքիւրէ թէգարրուր էտէն մուգավէլէնամէ լայիհասը պու քերրէ Պապը Ալիյէ վերիլմիշ տըր. Իշպու լայիհա ճանիպը Պապը Ալիտէն թէտգիգ իտիլտիկտէն սօնրա, Պապը Ալինին պու մէսէլէ հագգընտա խտարէի էֆքեար իտէպիլէճէկի պէեանը իլէ սուսուլէն պիր տէֆա տահա Վիէննայա կէօնտէրիլէճէք տիր.

—

Լօնտրատան պլաֆրանկա յունվ. 12 թարիխիյլէ չեքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ալէմանիա վէ Ավստրիա վէ Իթալիա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրի Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինին մէսալիհը Մըսըրիյէյէ միւտախալէլէրի ալէյհինտէ օլարագ պիրէր նօթա իրսալ իթմէք իւզրէ իմիշլէր.

—

Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Իրանըն Լօնտրա սէֆիրի միւլքէթտաշըմըզ Մելքոմ խան հազրէթլէրի տահա պէօյիւք վէ նաֆիզ պիր մէմուրիյէթէ նասպ օլունմագ իչիւն Նասըրէտտին Շահ հազրէթլէրի թարաֆընտան սուրէթը մախսուսատէ Թէհերանա տավէթ իտիլմիշ օլմագլա, սէֆիրի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի Ֆրանսատա Նիսա չէհրինէ օղրայարագ, օրատա Ժէնէրալ գօնթ Լօրիս Մելիգօֆ իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

—

Վիէննատան չեքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Պօսնա վէ Հէրսէգտէ գանունը ասքերինին մէվգիի իճրայա վազ օլունմասը խուսուսընտա, Վիէննա գապինէթօսու նէզտինտէ Ռուսիա հիւքիւմէթինին իճրաի վեսաթէթ իթմէսի իչիւն Պօսնա վէ Հէրսէգ Թարաֆընտան Բեթերսպուրկա պիր հէյէթը մէպուսէ կէօնտէրիլմիշ տիր. Հէյէթը մէզքիւրէ սէրայը իմբերաթօրիտէ մէմնունիյէթ իլէ գապուլ իտիլմիշ տիր. Գրիվօշի վէ Հէրսէգտէ պէյն էլ էհալի պիր չօգ թութսագ աչըսի թէտավիւլ իթմէքտէ իմիշ.

Նգօտրատան եազըլան թէլէկրաֆլար Հէրսէգտէ ասիլէրին քէսպը ճէսարէթ իթտիքլէրինտէն պահս իտէյօրլար։ Ասիլէր պիր չօգ մէվգիլէրտէ Ավստրիա ասաքիրը մուհաֆըզլարընը թարտ իտիւպ պունլարը պէօյլէճէ չէհրլէրէ սըղընմաեա մէճպուր իթմիշլէր տիր։ Ասի սէրքէրտէլէրինտէն պիրի՝ Օսմանլը ֆօրմասը նամընտա պիր խըտամ տըր։ Էհալինին սիլահ թաշըմալարընա գըսմը՝ Գարատաղլը իլթիհագ իթմիշ տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու վէքիլ պաշա հազրէթլէրի տիւնքի կիւն Մապէյնը Հիւմայունտա պազը խուսուսաթը մուհիմմէնին թէտգիգիյլէ մէշղուլ պուլունտուղունտան, Պապը Ալիյէ կէլմէմիշ տիր.

—Տիւնքի կիւն ումում սէֆարէթը էճնէպիյէ պաշ թէրճէմանլարը Պապը Ալիյէ պիլ ազիմէ Խարիճիյէ Նազըրը Ասըմ պաշա հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր.

—Տէրսաատէթ Հօլանտա սէֆարէթինէ թաեին գըլընմըշ օլան Ֆօն Բէստէլ տիւն սապահ Տէրսաատէթէ մուվասալէթ իթմիշ տիր.

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ մաթէն քէսմիւրիւ իթա իթմէքտէ պուլունան միւթէահհիտ Մ. Կօնին մէմալիքը Շահանէտէ ճէմէնտէֆէրլէր ինշասը իթմէք իւզրէ իմթիյազ թալէպ իթմիշ օլտուղունտան, իսթիտասը հիւքիւմէթճէ թէտգիգ օլունմագտա իմիշ.

—Էրզրում վիլայէթի մէճլիսը իտարէ ազասընտան Ալի էֆէնտինին րիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր.

—Պու քերրէ տէրտէսթ օլունան Ռուս գալպազանլարընըն իսթինթագլարընտա, սաքին օլտուգլարը խանէնին թավանը արասընտա 500 ատէտ գալպ գայմէ օլտուղունու իգրար իթմիշլէրինտէն տօլայը, խանէ մէզքիւրըն թավանը թէհարրի իտիլէրէք մէզքիւր գայմէլէր էլէ կէչիրիլմիշ տիր.

—Հաֆթատա պիր տէֆա չըգմագ իւզրէ եագընտա Բէհճեթ էֆէնտինին նամընտա Թիւրքճէ պիր մէարիֆ կազէթասը նէշր օլունաճագ տըր.

—Սօֆիատան եազըլտըղընա կէօրէ, Վարնա Ռում մէթրօպօլիթի՝ Պուլկարիստան էմարէթի ալէյհինէ խըյանէթ ճինայէթիյլէ իթթիհամ օլունարագ, թահթը մուհաֆազայա ալընմըշ տըր. Տիկէր պազը Ռումլար վէ սաիրէ տախի մահպուս պուլունմագտա տըր.

—Վիէննատան յունվ. 20 թարիխիյլէ եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Զիխ նամընտա պիր չախսը թարաֆընտան ալէյհինտէ վուգուա պուլան պիր թաարրուզտան տօլայը Ռուսիա սէֆիրի Մ. տ'Ուպրիլին չէտէլէնմէքսիզին գուրթուլտուղու իչիւն, սէֆէրաի միւխթէլիֆէ իլէ տիկէր պազը օրթա էլչիլէր՝ սէֆիրը միւշարիլէյհին նէզտինէ կիտիպ թէպրիք իթմիշլէր տիր.

—Կէչէնտէ տէվաիրը ըսլահիյէ վուգու պուլան թէթթար իւզէրինէ, 98 սէնէի մալիյէսի պիւտճէսինին թէրթիպ ու թանզիմի իչիւն իճապ իտէն իճմալլար պէյտէրէ, Մալիյէ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմէքտէ իմիշ.

—Գասըմփաշա վալիսի ճէլալէթլու Սըրրը պաշա հազրէթլէրի եարըն մագամը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր.

—Իսքիւտարտա էնաֆտան պիր Ահմէտին օտասընտա էվվէլքի կէճէ խըրսըզլար կիրիպ, մէրգումը գաթլ վէ մէվճուտ աչեասընը սիրգաթ իթմիշլէր տիր.

—Պէյօղլու ճիվարընտա սու չըգմագ իւզրէ Քեաղըտխանէ տէրէսինէ վազ օլունմասը հագգընտա կէչէնտէ իրատէի Սէնիյէ սուտուր իտէն մարթինա իչիւն լազըմ կէլէն պօրուլար Ինկիլթէրրաեա սիպարիշ օլունմագ իւզրէ օլտուղը մէմուլ տըր.

—Էվվէլքի ագշամ Ինկիլթէրրա սէֆիրինին զէվճէսի Լէյտի Տըֆրին թարաֆընտան պիր սուարէ վէրիլէրէք, պազը սուֆէրա իլէ զէվաթը միւլքիէ վէ ասքէրիյէ հազըր պուլունմուշ տըր.

—Սէլանիքտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Տէրվիշ փաշա հազրէթլէրի վիլայէթը մէզքիւրէտէ էշգըյանըն տէֆ ու թէնքիլինէ տաիր իթտիխազ իթտիկի թէտապիրին պիրինճի սէմէրէսի օլմագ իւզրէ, պիր Ավստրիալըյը տաղա գալտըրըպ թախլիսի իչիւն քիւլլիյէթլի աքչէ իսթէմէքտէ օլան էշգըյայը ասաքիրը Շահանէ թարաֆընտան թարումար իտիլտիկինի, Սէլանիք Ավստրիա գօնսօլօսընա թէպլիղ իթմիշ տիր.

—Պէյօղլու գայմագամը՝ Մէարիֆ Նէզարէթինտէն ալտըղը էմրի միւճիպինճէ, էվվէլքի կիւն Գալաթա վէ Պէյօղլու քիթապճը տիւքքեանլարընտան Նէզարէթը միւշարիլէյհանըն ռուխսաթը օլմայարագ Սթամպօլտա թապ օլունան պազը քիթապ վէ ռիսալէյի ախզ ու զապթ իթմիշ տիր.

—Վագթիյլէ Խըտիվը սապըգ Իսմայիլ փաշա՝ միւշիր Ֆուատ փաշանըն պէտէրի Հասան փաշայա Սթամպօլտա պիր եալը հիպէ իթմիշ օլուպ, ֆագաթ պունուն ֆէրաղը իճրա իտիլմէմիշ օլտուղունտան, չիմտի Մըսըրլը Հալիմ փաշա մէզքիւր եալըեը տավա իթմէյէ գալգըշմըշ տըր.

—Սիւվէյիշտէ գարանթինատա պուլունան հաճըլէրտէն 3–400 գատարը պլաֆրանկա յունվարըն 16նճը կէճէսի Սիւվէյիշին 62 քի. լօմէթրօ աշաղըսընտա էլ-գէլէք գարշը Մըսըր սահիլինէ կէչմէյէ թէշէպպիւս իթմիշլէր իսէ տէ, Մըսըր սահիլինտէքի սէվարի մուհաֆըզլարը պունլարը կէրի չէվիրմէյէ գալգըշտըգլարընտան, պէօյլէճէ պիր արպէտէ վուգուա կէլէրէք, պիր սաաթ գատար սիւրմիւշ տիր. Իշպու արպէտէ էսնասընտա հաճըլէր՝ կէրէք քէնտիլէրինին սահիլ չըգմալարընա մանի օլան պիր սէֆինէ իւզէրինէ աթէշ իթտիքլէրինտէն, մուհաֆըզլար տախի մուգապէլէ իլէ հաճըլէրի ֆիրարա մէճպուր իթմիշլէր տիր. Լաքին չօգ կէչմէքսիզին թիւֆէնք սէսլէրինի իշիթմիշ օլան Պէտէվիլէր տախի հաճըլէրին իմտատընա եէթիշէրէք, պունլար Սիւվէյիշտէն իքի քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ գանալ իւզէրինտէ իրտէն պիր քէօփրիւ թէխրիպինէ մուվաֆագ օլմուշլար իսէ տէ, պու սըրատա մուհաֆըզլարա տախի իմտատ կէլմիշ օլտուղունտան, հաճըլէր ֆիրար իտէրէք գարանթինա խանէ թարաֆընա տօղրու սիւրիւլմիշլէր տիր.

—Ֆանֆուլլա նամ իթալեան կազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Թիսօ՝ Մարքի տը Նօայլըն եէրինէ Ռոմա սէֆարէթինէ թաեին օլունաճագ տըր.

—Պու կիւնլէրտէ չէհրիմիզ գօնսօլօսխանէլէրինին պիրինտէ պիր մուհաքէմէ րույէթ օլունտուղու էսնատէ, միւտտէաալէյհին ավուգաթը հատտինի թէճավիւզ իթմէքլէ իթթիհամ իտիլմիշ օլտուղունտան, րէիս հէր նէ գատար լիսանը միւլայիմէթ գուլլանմասընը մէրգում ավուգաթա իխթար իթմիշ իսէ տէ, միւտաֆի՝ պունունլա հիտտէթինի թէսքին իտէմէյէրէք, հէյէթը մահքէմէ միւզաքէրէ օտասընա չէքիլտիկինտէ, մէրգում ավուգաթըն եանընա կիտէրէք պիր գաչ թօգաթ վուրմուշ տըր.

Պունուն իւզէրինէ մաատէթէն Թօգաթը եէյէն ավօգաթ՝ միւտաֆիի մէրգումու տուէլլօյա տավէթ իթմիշ իմիշ.

—Էրզրումտա նէշր օլունան Էնվէրը Շարքիյէնին պէեանընա կէօրէ, պու քէրրէ Տաղըսթանտան կէլէն 80 խանէ մուհաճիր՝ մուվագգաթէն իգամէթ իթմէք իւզրէ Դիւրճանա կէօնտէրիլմիշլէր տիր.

—Մէսմուաթա կէօրէ, Հուտուտը Եունանիյէ գօմանտանը Հիտայէթ փաշա հազրէթլէրի՝ ալթընճը օրտու (Պաղտատ) գօմանտանլըղընա, վէ եավէրը էքրէմ հազրէթը Բատիշահի Զէքի փաշա հազրէթլէրի՝ Թրապլուս գօմանտանլըղընա թաեին պույուրուլմուշլար տըր.

—Տիմէթօգատա մուգիմ միրլիվա Շահին փաշա Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Էյուպտա սաքին պիր Միւսլիման պէրպէր՝ զարուրէթը հալինտէն նաշի էվվէլքի կիւն ուսթուրա իլէ պօյնունու քէսէրէք թէլէֆը նէֆս էյլէմիշ տիր.

—Սթամպօլ կազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Հարպիյէ նէզարէթի՝ Ֆէսխանէի Ամիրէ իչիւն 200.000 ղըյէ եաւնը Լօրընէտէ միւնագասայա գօյտուրմուշ, վէ Լօրընէ գօմանտանը Վէյսէլ փաշա իլէ վալի գայմագամը Վասըֆ էֆէնտի հազրէթլէրը պունու Տէրսաատէթէ գատար մէսարիֆի նագլիյէսի սաթըճըյա աիտ օլմագ չարթըյլա պէհէր գըյէսինի 9 ղր. 28 բարայա քէսիշմիշլէր տիր.

Պիր թագըմ ատէմլէր միւշարէլէյհիմանըն՝ մէնֆաաթը խազինէյէ մուղայիր պիր բազարլըգ իթմիշ օլտուգլարընը միւսպէթ վէ իմզալը օլարագ Հարպիյէ նէզարէթինէ պիր խուլասա կէօնտէրմիշլէր տիր. Պունուն իւզէրինէ էրքեանը հարպ միրլիվալարընտան Հագգը պաշա՝ օլ պապտա իճրայի թահգիգաթ իլէ գըյէ պաշընա հէր գաչ բարա օլուր իսէ օլսուն պիր թէնզիլ իսթիհսալը իչիւն էյլէտէն կէլէն վէսաիլի իսթիհմալ գըլմագ իւզրէ Լօրընէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

Փաշայի միւշարիլէյհ գըյէ պաշընա 2 բարա թէնզիլը ֆիյաթ իլէ մահըլ հալին 4ինճի կիւնիւ պիր մուգավէլէ ագտ ու իմզա էյլէմիշ, վէ ֆագաթ մէսարիֆը նագլիյէնին հիւքիւմէթէ աիտ օլմասը չարթ օլունմուշ տըր. Պու մասրաֆ իսէ օգգա պաշընա 32 բարա թութաճագ իմիշ. Պինաէն ալէյհ Հագգը պաշա թարաֆընտան 9 ղր. 26 բարայա իշթիրա օլունան եաւնըն գըյէսի հիւքիւմէթէ 10 ղրշ. 18 բարայա մալ օլաճագ վէ պու ճիհէթլէ խազինէյէ իքի բարա քեար կէօսթէրիլմէք իսթէնիլիր իքէն, 30 բարա զիյան օլմուշ օլաճագ տըր. Պունտան պաշգա Հագգը պաշա թարաֆընտան գապուլ օլունան եաւն Վէյսէլ պաշա վէ Վասա էֆէնտի թարաֆընտան գապուլ օլունան եաւնտան ճինսճէ աշաղը իմիշ, վէ օ եաւնլար իսէ Եվրօպայա կէօնտէրիլմիշ տիր.

—Ուն գաբանը քէօբրիւսիւ եաբըլմասընա իթիպարէն յաւմիյէ իտիլէճէքլէրինտէն, պիյատէ վէ հայվանաթտան ալընաճագ րուսումաթ մէզքիւր քէօբրիւտէն միւրուր իտէն օլունտուղու րէսմէն իլան գըլընմըշ տըր.

—Իսքիւտարտա Եէնի Մահալլէտէ Անաթօլի նամ իլմը բէրվէր Ռում ճէմիյէթի թարաֆընտան կէչէն սէնէ մահալլէ մէզքիւրէ Ռում մէքթէպինտէ պիր պալօ վէրիլմիշ իտի, պու սէնէ տախի յունվարըն 16/28ինճի եարընքի ճումա իրթէսի ագշամը Ռում ֆուգարա չաքիրտան վէ մէքթէպլէրինէ խանէթէն պէօյիւք պիր պալօ վէրիլմէք իքէն, մէմուրին ղայրը պիր մանիա զուհուր իտէն կէլէճէք յունվար 23/4 ֆէպրուար ճումա իրթէսի ագշամընա թէհիր իտիլմիշ օլտուղու, ճէմիյէթը մէզքիւրէ թարաֆընտան պէեան իլան մալումա ամմէյէ լազըմ կէլիր վէրիլմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պու սապահ կէլէն Թէլէկրաֆլար)

Նիւ-Եօրգ 26 յունվար. Հէյէթը հիւքիւմէթ՝ կիթօնըն րէիս Կարֆիլտի էօլտիւրտիւկի ճինայէթինի թաստիգ իթմիշ տիր.

Բարիզ 26 յունվ. Ժէնէրալ Ֆօրժմօլ Թունուզտաքի Ֆրանսըզ օրտուսունա պաշ գօմանտան թային օլունմուշ տըր.

Մէճլիսը մէպուսան՝ 117 րէյէ գարշը 305 րէյ իլէ գանունը էսասինին թաատիլինի գապուլ իթմիշ, վէ ճէմվէլը արա ուսուլինի րէտտ էյլէմիշ տիր. Պու րէյին իւզէրինէ րէիսը վիւքէլա Մ. Կամպէթթա կէրէք քէնտի վէ կէրէք մէզմիլ գապինէթօսունուն իսթիֆասընը րէիսի ճումհուրա իթա իթմիշ տիր.

Պու կիւն Ճէզայիրին Միլլի Բիյանգօսը քէշիտէ օլունարագ, 2 036 522 նումէրօյը պիլէթ՝ 500 պին ֆրանգտան իպարէթ օլան էն պէօյիւք իգրամիյէյի գազանմըշ տըր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պազը մէսալիհի միւհիմմէ վէ միւսթաաճէլէնին թէսվիյէսի իչիւն Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Բուսեանուգեան Հայր՝ Վարչական Խորհուրդ ազալարընը պու կիւն սաաթ ալթըտա Բաթրիգխանէտէ իճթիմաէ տավէթ իթմիշ տիր.

Իմիտ իտէրիգ քի, պու կիւն պազը մէսալիհի միւհիմմէ թէսվիյէ օլունարագ, ումում միլլէթէ մուճիպի մէմնունիյէթ օլուր.

—

Տիւնքի կիւն կիլիկիա կաթողիկոսը Ամեն. Տ. Տ. Մկրտիչ Սըրբազան հազրէթլէրինին եէվմը մախսուսը օլմագ հասէպիյլէ, պազը րէհպանլարը վէ միւթէպէրանը միլլէթ կաթողիկոսը միւշարիլէյհի թէպրիք իթմիշլէր տիր.

—

Մանչէսթըր Առաջնորդը Արժ. Եսայի վարդապետ Ինկիլթէրրատա պուլունան միլլէթտաշլարըմըզտան խիզան Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը իչիւն օն ատէտ Ինկիլիզ լիրասը իանէ թօփլայըփ, մէզքիւր ընկերութիւնա իրսալ իթմիշ տիր.

—

Բաղդասար Մանդոյեան նամ րէսիմլի րիսալէի մէվգութէնին իքինճի ճիւզի պու տէֆա մէյտանա ինթիշար էյլէմիշ օլմաղլա, պունուն տախի կէրէք րէսիմլէրի վէ կէրէք միւնտէրիճաթը պիրինճի ճիւզ կիպի մաթլուպա բէք մուվաֆըգ օլուպ, չօճուգլարա գըյմաթլը մուճիպի իսթիֆատէ օլտուղունտան, պու րիսալէ պիլախասսա չօճուգը օլան պէտէրլէրէ թավսիյէ օլունուր.

—

Ռում միլլէթի մուալլիմլէրինտէն Մ. Ա. Բարաթօլօմէօս Բերամէնս պունտան աղտէմ Տէրսաատէթ Ռում ճէմիյէթը իլմիյէսի սալօնընտա միլլէթիմիզին էզմինէյի միւթէգատտիմէտէն պէրի Մէսրոպեան հուրուֆաթըն քէշֆինէ տէկին էտէպիյաթը միլլիյէսի (գրականութիւն) հագգընտա պիր նութգ իրատ իթմիշ իտի, ենէ մէզքիւր սալօնտա «Տիրանը խանըն 4ինճի վէ 5ինճի ասըրլարընտաքի էտէպիյաթը հագգընտա» պիր նութգ իրատ իտէճէք տիր.

—

Իզմիր մուխպիրիմիզին թարաֆըմըզա եազտըղը կէօրէ, Մկրտիչեան մէզհէպի Պաղչէճիկ բրօթէսթանլարը միյանընտա ինթիշար իտէրէք, պու խուսուսա խայլիտէն խայլի միւնաղաշալար վէ միւքեալէմէլէր աչըլմըշ տըր.

Ամերիգանըն Մկրտիչեան ճէմիէթը մէզհէպիյէսի թարաֆընտան Սթամպօլա կէլիպ թարիգաթը մէզքիւրէնին նաշիրի (Ժառայից) պուլունան Ա-եփարեանց Շիշմանեան՝ պու արա Պաղչէճիկէ պիլ ազիմէ, օրատա պազը Բրօթէսթանլարը գանտըրմագտա, վէ մէրգումանը պիր տէրէ իչինտէ սույա պաթըրարագ (ընկղմամբ) վաֆթիզ իտիւպ, քէնտի ֆէլսէֆէսինէ ազա գապուլ իթմէքտէ իմիշ.

Մկրտիչեան թարիգաթընըն իթիգատընճա, պիր քիմսէ սիննը քէմալէ իրէրէք Հազրէթը Իսա նամընա Դաւանութիւն վէրտիքտէն սօնրա վաֆթիզ օլուր իսէ, Խրիսթիյան ատ օլունապիլիր, պիլաքիս քէնտի չօճուգլուգլարը զէմանընտա վաֆթիզ օլան Խրիսթիյանլար՝ Խրիսթիյան սայըլամազլար իմիշ.

Պու մալումաթը վէրտիկիմիզ միւնասէպէթլէ Ա-եփարեանց Շիշմանեան էֆէնտիյէ չունքիւ թավսիյէ իտէրիզ քի, չու վաֆթիզճիլիք իչինի սէնէնին յուլիս վէ օգոստոս այլարընա թէէխիր իթսին. զիրա օ վագթ հավալար սըճագ օլտուղունտան, թէքմիլ սուեա կիրիլտիքտէ պիր մազարրաթ հասըլ օլմազ. լաքին չիմտի հավա սօուգ օլուպ, թէքմիլ վիւճուտլա սօուգ սույա տա կիրիլինճէ, թիֆօ խասթալըղը կէլէճէկինտէ հիչ չիւպհէ օլունամազ.

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

Օթթօմանլը Ֆինանսըեէր խօգուշունտա վազը միւճէթթէտէն ինչա օլունմուշ օլան Շարգ Զարզըղընտա Պօն Մարչէ նամը իլէ մառուֆ 20 նումէրօ 3 պապ մաղազալարըն սահիպլէրի՝ բազրէթլու միւշթէրիլէրինէ պէրվէճհը աթի իլան ու պէեան իտէրլէր.

1° Ելպաչը միւնասէպէթիյլէ, 1882 Յունվարըն 2ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր այ միւտտէթ իչիւն 100 ղուրուշտան եօգարը մալ սաթըն ալանլարա էվվէլքի ֆիաթ իւզրէ ֆիրուխթ օլունաճագ իսէ տէ, լիրա 107 եէրինէ 120 ղրշ.տան ախզ օլունաճագ տըր.

2° Մէզքիւր մաղազալարտա պուլունան մալլէր պէք վէճիզ ալթը տըր.

Ջուխա, գազմիր, ֆասոնէ, բալթօլուգ վէ սաիրէ վէ ամէրիգան խասսա, տէօշէմէլիք պասմա, խալը, քէչէ, վէ Օսմանլը քէչէ վէ խալըսը, էլպիսէլիք պասմա, հէր թիւրլիւ եուննու վէ իբէքլի մալլար, գաթիֆէլէր, ճանֆէս, մանթօ, վէ իբէք վէ գատըն իչիւն հազըր էսվապ, էսպապը գուտմաչլար վէ Եւրօբաքեարի միւճէվհէրաթ թագլիտլէրի, միւճէվհէրաթ, գօնտուրա վէ Շամաքեա վէ չարապ վէ Թագըմը վէ հէր նէվի էշեաի սաիրէ.

3° Թարիխի իլանտան պիր այ սօնրա եանի Յունվար 31տէ իշպու մալլար իւզէրինէ սօնթօ օլունմուշ օլան 100տէ 13 րէֆ օլունուպ, եինէ էսքի մինվալ իւզրէ լիրա 107յէ գապուլ օլունաճագ տըր.

8–6

ՃԻԹԼԻ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒՅՈՒ

Էօթէտէն պէրու ֆայտէ ու հասիյէթի ումումա մալիւմ օլան վէ ֆագաթ արանըլըփ պուլունմայան Ճիթլինին չիֆալը մատէն սույու՝ հէքիմլէրէ մուայէնէ վէ թաստիգ իթտիրիլտիքտէն սօնրա շիշէլէրէ վազ ու թէմհիր օլունարագ վէ Պրուսա խասթախանէսի մէնֆաաթընա օլարագ էթընտէն ֆիրուխթ օլունմագտա պուլունմըշ տըր.

Տէբօզիթօր՝ Գալաթատա Մէհմէտ Ալի պաշա խանընտա ալթ գաթտա Մ. Ֆէրմանեան էֆէնտի 1 նումէրօլու մաղազասընտա պուլունմագլա, միւշթէրիլէրին թալիպ օլան գէյֆիյէթը մաղազաի մէզքիւրէյէ թէճրիպէ իթմէլէրի իլան օլունուր.

10–9

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ ԲԱ ՏԸ ԳԱԼԷ ԹԸՆԷԼԻ

Ա.

Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա մէմալիքլէրի, վաքթ իլէ 3 սաաթ գատար տէվամ իտէն պիր տար տէնիզ իլէ պիրպիրլէրինտէն այրըլըշ տըրլար։

Աթլանթիք Օվկիանոսուն իքի թարաֆ տէնիզլէրինտէն տէօյիւլմէքտէ օլան պու տար կէչիտ, էքսէր տէֆա էօյլէ չէտին ֆուրթունալար մէնզարէսի օլուր քի, բէք պէօյիւք տէնիզլէրի իչ էտինէ գօյմայան բէք չօգ խօճալար, պու իչ սաաթլըգ տէնիզ կէչիտինէ խօշ պիր նազար իլէ պագամազլար։

Էօյլէ պիր շայէթէ իչլէք մահէլլտէ, կէմիլէրին պիրպիրլէրինէ չաթմալարը թէհլիքէսի տէ պաշգա։

Ֆագաթ ասըլ մէրագ խալէճէք էտէր, իքի թարաֆ պէօյիւք տէնիզլէրինին, պիրպիրլէրինէ չիտտէթլի ագըմէ իլէ պու տար կէչիտտէ չաթմալարը իլէ, անլէրին մէրճ'ամէթլէրինէ թապի պուլունան վաքըլարըն իւչ սաաթ միւթէմատիեն տիւչար օլաճագլարը տէհչէթլի հալ տըր։

Գատըն էրքէք վէ օլուգ չօճուգ, բէք չօգ ինսանլարըն հէր կիւն քիւլլիյէթլէ կէչիպ տէօնմէքտէ օլտուգլարը պու տըսըզ տէնիզին չիտտէթինէ գարշը գօեաճագ բէք չօգ թէտպիրլէր արանըյօր։

Հաթթա պիր արա, տէնիզին չիտտէթինի պիր տէրէճէյէ տէք ազ թէէսիրլի պիր հալէ կէթիրմէք իչիւն, օրթա էտըլէրինտէն, եանի տավլընպալղարտան, պիրպիրլէրինէ պիթիշիք չիֆթ վաքըր տախի եափըլտը, վէ պունունլա չալգանթընըն կէրէյի կիպի էօնիւ ալընըր տէյի մէմուլ օլունտու։

Ֆագաթ պու տախի խայր իթմէյիպ, պաշգա պիր չարէ արանըլմասը լազըմ կէլտի։

Եօլճուլար իչիւն տէրքեար օլան պու ըրգընթը, Ֆրանսատան Ինկիլթէրրայա, վէ Ինկիլթէրրատան Ֆրանսայա նագլ օլունան էմթաա իւզէրինտէ տախի կէօրիւլէճէյի թապիի օլուպ, էմրի թիճարէթին ինթիշարը իչիւն բարա վէ ղայրէթ տէնիլէն չէյի գըսգանմայան Ինկիլիզլէր վէ Ֆրանսըզլար, նիհայէթ իւլ էմի, մէզքիւր պէլիյէնին էօնիւնէ ալմագ իչիւն, էն սաղլամ ֆագաթ էն զահմէթլի վէ մասրաֆլը պիր թարիգէ գարար վէրտիլէր։

Աթլանթիք Օվկիանոսուն իքի թարաֆ տէնիզլէրինի թէքրարէն պիրպիրլէրինէ պիրլէշտիրէն պու պէլլաը վէ շայէթլէ տէրին տէնիզին ալթընտան, Ֆրանսատան թա Ինկիլթէրրայա գատար պիր թընէլ եարմայա, վէ մէզքիւր թընէլտէն, սուհուլէթի քեամիլէ իլէ, վէ չըմէնտոֆէր մարիֆէթի իլէ, ինսան վէ էմթաա նագլ իդէմէյէ գարար վէրտիլէր։

Պու թէտպիր, մէմուլ օլունտուղու սուրէթտէ պաշա չըգարըլաըլընտա, իլմ ու սանաթըն պու կիւնքի պիրինճի միւճիզէսի օլան Սիւվէյիշ գանալըընըն արթըգ աէօզիւ օլամայաճագ տըր։

Գարալարը եարըպ տէնիզէ թաշ վէ իտէն ինսան գուտրէթի, չու պէլլաը տէնիզի տէ եարըպ պիր գարա թարիգի աչըլընտա, այնի ինսան ճինսինտէն պուլունան պիզիմ կիպի էհալիքէր իչիւն նէ միւքէտտէր միւթալէալար գալալարը աչըլըա ազ տըր։

Պու ճէսիմ թընէլին ինչասընա 20 միլեօն ինկիլիզ լիրասը սարֆ օլունաճագը թախմին օլունմագտա տըր, ֆագաթ իչին մասարի վէ մանէվի ճեսամէթի եանընտա, պու մէսարիֆին պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի գալամայաճագը թապիի տիր։

Ֆագաթ հայ՛ֆ քի, մէտէնիյէթ, իլմ ու թէգատտիւմ, վէ էմրի թիճարէթին պու կիւլլի տախի, տիքէնլէրտէն խալի օլամայոր։

Էվվէլ օմուզ գըրգ գուլաճ տէնիզին ալթընտա տախի, ասքէրին սիւնկիւսիւ, թէգատտիւմիւ ինսան գազմասընա էնկէլ օլմայա չալըշըյօր։

Վէ էօյլէ պիր էնկէլ, էօյլէ պիր միւշքիւլ քի, Ինկիլիզ տիրլօմաթլարը ինտինաէ, պունտան էվվէլ զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ Բանամա Գանալըընըն միւշքիւլի, մէզքիւր թընէլ միւշքիւլիւնիւն եանընտա, ասէթա քէնտի էհէմմիյէթինի ղայպ իտէճէք տիր։

Իշթէ ուսմումի բոլիթիգայա աիտ պիր պէօյիւք մէսէլէ սահա, քի չիմտիտէն հէր քէսին մէրագընը թահրիք իլէմէյէ տէ պաշլատըր։

Իմտի իչին էհէմմիյէթի տէրէճէսինի թաքտիր էտէպ իթմէքլէք, պիհաշէ պիր զահմէթ սահիլամագ։

Բօլիթիգա պէնտէրիմիզի գըրաաթ իտղէթ պուրուրան զէվաթ, տիւէլի մուազզամա պէյնինտէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին հէր տէվլէթտէն զիեատէ գուվվէթլի պուլունտուղունու, պիլ միւնասէպէ, հէր վաղթ պէյան իդէմէքտէ օլտուղումուզու տէրխաթըր իտէրիզ։

Տօսթլարըմըզտան պաղըլարը, պու խուսուստա միւպալաղալը պիր թապիր գուլլանմագտա օլտուղումուզու պիլտիքլէրի իչիւն գիւլիւպ տէ կէչմէսինլէր։

Ֆագաթ պիզ քէնտիմիզ պիր Ինկիլիզ օլմատըղըմըզ հալտէ, պիզ պիր Ինկիլիզ իլէ միւնասիպէթիմիզ տախի պուլունմատըղը օլտուղունտան, վէ Ինկիլթէրրանըն խըթէր պիլլիւն տիւնեայը ահալը ալթընա ալըլէնէք գատար պէօյիւք պիր տէվլէթ օլսուն, խըթէր Հաբէշիսթանըն գըրալլըղընտան տախի քիւչիւք պիր տէվլէթ օլսուն, պունուն պիզէ զէրրէ գատար նէ չախսի պիր մազարրաթը վէ նէ չախսի պիր ֆայտէսի պուլունմատըղընտան, օլ խուսուստա հիչ պիր միւպալաղալը թարիֆէ իհթիեաճըմըզ օլմազ։

Պիզ մատամ քի ումումի ահվալը բօլիթիգիյէտէն պահս իթմէքտէյիզ, պու ումումիյէթ պիտտ օլան սահիֆէյի տէ, տէրէճէյի իգթիզարըմըզա կէօրէ պէյանէ մէճպուր պուլունմագտայըզ. չիւնքի ումումի ահվալը բօլիթիգիյէտէն պիր նէթիճէ չըգարամագ պաշգա պիր թարիգ եօգ տուր։

Էկէր պու պապտէ, խարիճտէն պիր չէհատէթ տախի կէթիրմէք լիւզումը միւսաատէ պուլունուր իսէ, նէֆսի Ամէրիգատա Թայ օլունան, վէ Մօրս նամ մէշհուր էհլի ճօղրաֆիանըն էսէրի օլան ճօղրաֆիա քիթապընտան, չու աթիտէքի հիւքմիւ մէյտանա գօմագլըղըմըզ քեաֆի ատտ իտիլիր տէյի մէմուլ իտէրիզ։

Ծհէ Պրէթիշ էմբայր, իզ տհէ մօսթ բօուըրֆուլ էմբայր օն տհէ կլօպ։

Պու հիւքմիւ աթիտէքի սուրէթտէ թիւրքճէյէ թէրճէմէ իտէպիլիրիզ։

Ինկիլիզ իմբէրաթօրլըղը, տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան իմբէրաթօրլուգլարըն էն գուվվէթլիսի տիր։

Պու հիւքմնէտէ՞ն նէչէթ իտէյօր։

Տիւնեա իւզէրինտէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի գատար արազիսի, թէպաասը, վէ վարիտաթը օլան պիր տէվլէթ տահա եօգ տուր։

Եալընըզ պու իչ ճիհէթ, Ինկիլթէրրանըն, տիւնեա իւզէրինտէ էն պէօյիւք տէվլէթ պուլունտուղունու իսպաթ իտէրլէր։

Ֆագաթ ասըլ Ինկիլիզ իմբէրաթօրլուղունուն մէրքէզի իտարէսի օլան Ինկիլթէրրա վէ Սգօչիա վէ Իրլանտա գըթալարընըն, տիւկէր Եվրօբա մէմալիքլէրինտէն պիւսպիւթիւն այըրըլմըշ, վէ անլէր իլէ գարատան հիչ պիր իրթիպաթլարը պուլունմամըշ օլմասը տըր քի, պու պէօյիւք տէվլէթին պէօյիւք գուվվէթինի թէմին իլէմէքտէ տիր։

Ինկիլթէրրանըն մէրքէզի իտարէսի վէ գուվվէթ աղաճընըն քէօքիւ օլան պու ատալար, հէր թարաֆտան տէնիզ իլէ գաբըլը, վէ տիւնեանըն էն գուվվէթլի տօնանմասը օլան Ինկիլիզ տօնանմասը իլէ պու տէնիզլէր մուհաֆազա իտիլիրքէն, Ինկիլիզ վիւճուտինին պօզաղընա սարըլըպ անը հէլաք իտիվիրմէք, էն գըսսա աէօզ իլէ աէօյլէնիլիր, միւմքինսիզ տիր։

Իւէրուսի իչիւն նէ օլաճաղընը աէօյլէմէք գապիլ տէյիլ տիր. ֆագաթ հալը հազըրտա, հագըգաթը հալ պու տըր։

Պու մէրքէզ վէ մէնպաը իտարէ պէօյլէ պիր էմին հալտէ պուլունտուգճա, խարիճտէ Ինկիլթէրրայա հէր նէ հալ տախի վագը օլսա, իչին ալթընտան չըգմասը տայիմա գապիլ օլուր։

Ֆագաթ Ինկիլթէրրա իլէ Եվրօբա պէյնինտէ գարատան պիր թարիգ պուլունմուշ օլսա, հէմ Ինկիլթէրրա պու կիւնքի աղամէթինէ մալիք օլամազ, վէ հէմ տէ Լամիէթի հալի տայիմա թէհլիքէտէ գալաճաղընտան տոլայը տիւկէր տէվլէթլէր իլէ միւսավի պիր հալտէ պուլունաճագ, անլէրտէն գուվվէթլի սայըլամազ իտի։

Զէնքի ասըլ գուվվէթ, տէյիքի պաշգալարը իւզէրինէ հիւճում իթմէք, եալլա քէնտինի պաշգալարըն հիւճումունա գարշը մուհաֆազա իտէպիլմէք հալինտէ տիր։

Վէ պու կիւնքի կիւն, տիւնեա իւզէրինտէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինտէն պաշգա պիր տէվլէթ տահա պուլունամագ քի, միւմքին օլապիլէն հէր ճիհէթլէ, խարիճտէն վուգու պուլաճագ պիր հիւճումա գարշը քէնտիսինի լայըգը սուրէթտէ մուհաֆազա իտէպիլէսին։

Իշթէ պիզզաթ պիր գաչ տէֆա պիլտիւն Ալէմանիայը տիգ իւզէրինէ կէթիրէն Ֆրանսա տէմի՞լ մի իտի քի, եինէ այնի Ալէմանիա հուգուգունա քէնտիսի նիհայէթ տիգ իւզէրինէ կէլտի։

Ֆրանսանըն մէվգիի տախի, Ինկիլթէրրա մէվգիի հալինտէ պուլունմուշ օլսա իտի, պու հալին վուգուու միւմքին օլապիլի՞ր մի իտի։

Վէ քի՞մ տէնիլէպիլիր քի, էօնէ այնի Ֆրանսա, պիր կիւն թէքրարէն Ալէմանիայը Թէրէ Թաղը կէթիրմէք միւգթէտիր օլամայաճագ տըր տէյի։

Եվրօբանըն գարա գըթասընտա պուլունան հէր տէվլէթին տախի գարատան պիրպիրինէ կէչէճէք եօլլարը վար տըր. հէր տէվլէթին տէ, պիրէր սըրատա պիր գաֆիլէթէ կէլէրէք չէշմանաճագլարը թապիի տիր։ Նասըլ քի Եվրօբանըն թարիխի ճէտվէլինտէ, պու խուսուսուն բէք չօգ էմսալլէրի վար տըր։

Պիւթիւն Եվրօբանըն իչ գըտմընտան իքիւնի տիզինին ալթընա ալան պիրինճի Նաբօլէօն Բօնաբարթ տախի, պիր գաչ տէֆա ճահտ իթտի իսէ տէ, պիր գաչ սաաթլըգ տէնիզի գաթ իլէյէմէտէ Ինկիլթէրրանըն եիւզիւնի պիլէ կէօրմէյէ նայիլ օլամատը։

Պու էմնիյէթլի հալ սայէսինտէ տիր քի, Ինկիլթէրրա տէվլէթի, տիւկէր տէվլէթլէրին միլեօնճա օրտուլարընա գարշը, քէնտիսի անճագ իքի եիւզ պին քիշիլիք պիր օրտու իլէ անլէրտէն զիեատէ գուվվէթլի պուլունմագտա, վէ օրտուսունու ճէպրէն ասքէր թահրիրի իլէ թէքմիլ իլէմէքսիզին, անճագ եալվարարագ կէլէն աթէմլէր իլէ օրտու տօնաթմագտա տըր։

Եալընըզ պու ասքէր ալմագ թարիգինին, պիր միլք իչիւն նէ պէօյիւք պիր շէյ օլտուղունու, հէրքէս նէֆսինէ բէք ալէա միւթալէա իտէպիլիր։

Շիմտի կէլէլիմ պու միւլահազաթըմըզըն էսասընա։

Գարատան հիչ պիր տէվլէթ իլէ իթթիսալը պուլունմաեան պու մէսուտ տէվլէթին, տէնիզ ալթընտան ինշա օլունաճագ թընէլ սայէսինտէ րահաթը պօզուլաճագ տըր տէնիյօր։

Ինկիլթէրրանըն րահաթը հալինին, բէք չօգ մէմալիքլէրին, վէ իթթիֆագը աճիզանէ միզաճէ էն զիեատէ պիզիմ րահաթը հալիմիզէ ֆէվգէլատէ թէէսիրի պուլունտուղունտան, պու թընէլին, նէ տէրէճէէ տէք Ինկիլթէրրա տէվլէթինի միւթէէսսիր գըլապիլէճէկի իւզէրինէ պազը մալումաթլար վէրմէյի միւնասիպ օլաճագ տըր։

1881—1882

Բ.

Կ'անցնինք այժմ մեր ազգային ներքին վարչական վիճակին վրայ տեսութիւն մ'ընել։

Այս վիճակն եթէ ոչ յուսահատեցուցիչ, բայց մխիթարական բան ալ շատ քիչ ունի։ Ո՜րչափ փոխուած են գաղափարք, համեմատաբար 10-15 տարի յառաջ եղ.ծ գաղափարաց, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական խնդիրը կրնար շատ անպատեհութեանց և կրից առաջ նոյն դնել զազգը, եթէ երեսփոխանական և վարչական ժողովոց վըրայ սա հիմնական փոփոխութիւնը տեղի գտած չըլլար, պէտք չէ մեծ կարեւորութիւն տալ անձանց, այլ ամէն ուրեք սահմանադրական դրութիւնը մոցնել և անոր վարժեցնել զազգը։ 1861—62ին Ս. Երուսաղէմի Պատրիարք մը գտնելու պէտք կար. սահմանադրաւէր և ձեռնհաս անձ մը այդ աթոռին վրայ բազմեցնելու խորհուրդը մեծ վէճի տեղի տըւաւ։ 1870—71ին Կիլիկիոյ աթոռին վրայ ալ արդի պահանջմանց համեմատ սահմանադրաւէր և ձեռնհաս անձ մը կարգելու խնդիրը այնպէս խնդիրներ յարոյց և զազգը զբաղեցուց. Դժբաղդաբար Երուսաղէմի համար հաւնըւած պատրիարքին օրով 30—35 հազար ոսկի պարտք բեռ մը տեսնուեցաւ ազգին գլուխն, և եթէ հին ատենն ըլլար, անշուշտ Պատրիարքը կը տապալէին, Միաբանութիւնը ցրուել կը փորձէին, որմէ շատ մը չփոթութիւնք կրնային ծագիլ, և այդ չփոթութեանց մէջ քանի մը հազար ոսկի պարտք ևս կը գոյանար առանց գիտնալու. Նոր Պատրիարքն ալ ո՞րչափ պարտք պիտի բեռնաւորէր ազգին։ Սակայն ի՞նչ ըրաւ ազգային Երեսփոխանութիւնն և Վարչութիւնը. Նոր պարտք չգոյանալուն միջոցները խորհեցաւ, և գործադրութեան դրաւ ու պատրիարքական խնդիր չհանեց. Նոյնպէս Կիլիկիոյ կաթողիկոսական խնդիրն անցեալ տարւոյ մէջ այնպիսի կնճռալից և պառնական դիրք առաւ, որ բազմաց տեղի տուաւ կասկածելու թէ, վախճանը վտանգաւոր է. սակայն Երեսփոխանութիւն և Վարչութիւն կրից անձնատուր չեղան և իրաւախոհութեամբ կնքեցին խնդիրն ազգին համար և նոր չփոթութեանց տեղի չտուեցաւ. Այսպէս, անձանց մեծ կարևորութիւն չտալու գաղափարն օր օրի յաղթանակելու վրայ է, և Երեսփոխանութիւն և Վարչութիւն ջանք ունին կացութեան տէր լինել, և հետզհետէ բարեկարգութեան միջոցներ գտնել։

Հասարակաց գաղափարն ալ այս ուղղութիւնն առնալու վրայ է. և եթէ մերթ ընդ մերթ եղած անհաճոյ հրատարակութիւններէն կը գրգռուի և կ'զգածուի, սակայն անպատեհ միջամտութեանց չդիմեր, և եթէ միջամտէ իսկ, սակայն շուտով ազատ կը թողու զերեսփոխանութիւնն իւր գործոց մէջ։ Այսպէս կը յուսացուի թէ ճշմարտութեան սէրը և խոհականութիւնը պիտի առաջնորդեն զազգը և զազգային իշխանութիւնն, և իրապէս սահմանադրըեալ դրութիւնը պիտի յաղթանակէ, որ մեզ նման հպատակ և հայրական իշխանութիւն ունեցող ազգի մը միակ ոյժն և յոյսն է։

* *

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸԶԸ

(1324 Նյու-Եօրքտան թէրճէմէ)

«Պու խըթլյար իչին պաշը՝ Մատմազէլ Վէրտիէյի չօգտան պէրու սէվէր։ Բիէր՝ տահա պիր գըզ այտան պէրու ֆապրիգայա կիրմիշ իքէն, մէրգումէ գըզ հէնուզ օն եաշընտա պուլունտըղը էսնատէ բէք աղըր խաստալանարագ, հէքիմլէր էլ չէքտիլէր։ Շուրասը ինքեար օլունամազ քի, Մ. Վէրտիէ օ զէման բէք պէօյիւք վէ թարիֆ օլունամազ պիր մէյուսիյէթէ տիւչար օլտու։ (Իւմիտ իտէրիմ քի, պու մէյուսիյէթին թահթընտա ազչէյէ տաիր հիչ պիր նիյէթը ֆասիտէ եօգ իտի։)

«Կէօրիւնիւշտէ Բիէր օ զէման չէօյլէ տէտի.

«—Պըրագընըզ խըթէտիյիմ կիպի պագայըմ, պէն անը գուրթարըրըմ։

«Ատի պիր ամէլէնին պու թէքլիֆի հէր նէ գատար պիհիմսիզ կէօրիւնմէք լազըմ կէլիր իտի վէ հագիգաթը հալտէ էօյլէ տէ իտի իսէ տէ, Մ. Վէրտիէ թէքլիֆը մէզքիւրը գապուլ իթտի։ Օ վագըթտան իթիպարէն Բիէր՝ մէրգումէ քիւչիւք գըզըն պաշը ուճունտա օթուրտու։ —Օն պէշ կիւն օն պէշ կէճէ օրատա գալըպ, պիր սաաթ պիլէ տագիգա պիլէ րահաթ իթմէտի վէ խասթայա էօյլէ կիւզէլ պագտը քի, պիր վալիտէ պիլէ պունա գըսգանապիլիր իտի։

«Օն ալթընճը կիւն Բիէր թագաթսիզլիքտէն օլարագ քէնտիսի տէ աղըր խասթալանտը։ —Լաքին իչին պաշընը սէօզիւ օլուպ, չօճուգ գուրթուլմուշ իտի։

«Մ. Վէրտիէ էվվէլքի գօրգուլարընը չապուգ տէֆ իտէրէք, օ սըրատա գըզը իչիւն ճիւզի պիր մէրագ խասսը, քէնտի իչլէրի իլէ օղրաշմագտա իտի… Իշթէ ատամ. . .

«Իլավէթէն պէյան օլունտընա կէօրէ, Մ. Վէրտիէ՝ Բիէրին իթտիքի խըտմէթէ լայըգը վէ ալա պիր միւքեաֆաթ իթմիշ օլմագ իչիւն, կիւնտէլիյինին ֆիեաթընը արթըրմագ իսթէտի։

«Բիէր իսէ Մ. Վէրտիէյէ թէշէքքիւր իթտի, լաքին զամմը իւճրէթի գապուլ իթմէտի. . .

«Օ վագըթտան պէրու հէնճ գըզ իլէ իչին պաշը արասընտա իքի թարաֆը պիր մուհապպէթ պաղլարը միւճատէ կէլտի, պու մուհապպէթ՝ Լիւսի թարաֆընտան չիտտէթլի վէ թէքլիֆսիզ իտի, վէ իխթիյար իչին պաշը թարաֆընտան իսէ վէ ֆագաթ սայղը րիայէթքեարանէ իտի. . .

«Վալլահի, սանա տէտիմ քի, օ էյի ատամը սէվէր իտիմ։ Քէնտիսի տէ, պէնիմլէ միւսավի օլմագ խուտասընտա պուլունմագըըղըն, պանա խայլի թէվէճճիւհ կէօսթէրմէքտէ, վէ պիլմէսին պէնի նէ գատար սէվինտիրմէքտէ տիր։

«Մ. Վէրտիէնին մէմուրլարընտան եալընըզ մէրգում Բիէր կէճէ ֆապրիգատա գալըր։ Պազը ագշամ բայտօստան սօնըրա, օնա խըարէթ իտէր վէ օնա մալումաթ սօրմագ պէհանէսիյլէ անընլա միւքեալէմէյէ կիրիշիրիմ քի, պու միւքեալէմէտէ իքիմիզին պիրի թարաֆընտան տէրագապ Մատմազէլ Վէրտիէնին իսմի թէլաֆֆուզ օլունուր իտի։ Օ հալտէ Բիէրին կէօզլէրի բարլար, պէէլատէ սօլկուն օլան չէհրէսինէ րէնկ կէլիր, վէ անընտա թարիֆի նագապիլ պիր ֆագաթ չուլէսի ըըլըտար իտի։

«Սէօզիւ Լիւսինին իւզէրինէ կէլինճէ, աղըը գապանմազ, վէ սիւլպիւլ քէսիլիր։

«Կիւնիւն պիրինտէ մէրգում՝ պէնիմ քէնտիսի իլէ պէրապէր իպրազը չէվգ ու հայրէթ իթտիքիմի կէօրիւնճէ, քէքէլէյէրէք վէ պիր սուզիշլի սատա իլէ տէտի.

«—Ա՛հ, ֆիքրիմի անլայօրսընըզ, Մ. Անտրէ. . .

«Վէ էլի մաքինա կիպի քէնտի քէնտինէ պունա տօղրու ուզանըր. . .

«Պէն տէ մէրգումըն էլինի թութտում վէ սըգտըմ. քէնտիսի տախի գըրմըզը քէսիլիր վէ պիր խալէճանը գալպ իլէ չէօյլէ մըրըլտանըր իտի.

«—Աֆֆ իտէրսինիզ, միւսիւ Անտրէ. . . Ագլըմ պաշըմտան կիտիյօր. . . Նէ եափտըղըմը պիլմէյօրըմ. . . Ալլահ Ալլահ պէն պիր տէլի խըթլյարըմ. . .

«Ա՛հ, հանիյա Բիէր՝ Լիւսինին բէտէրի օլա իտի. . . Նէ չարէ քի, մէրգում ֆագիր պիր խըթլյար տըր վէ մէրգումէ գըզ իչիւն էօմրինի վէրիր. . .

«Ջանըն իսէրիմ, իգամէթ իթտիքիմ ֆապրիգանըն պիլճիւմլէ էհէմմիյէթի օլան մէմուրլարըն վէ զէվաթընը սանա թարիֆ ու պէյան իթտիմ։ Մամաֆիհ էյի պիր մէմուր իտի, ֆագաթ սիւթունըմըզ ունութմայըմ. իսմի Մաթմազէլ Պլանշ տիր. ...տը իթմիշտիմ տէ, Մ. Վէրտիէ մէրգումէյի քէնտի գըզը իմիշ կիպի սէվիյօր վէ եախուտ մայէթ գատընը թային իթմիշ տիր. . . Պու մէմուրիյէթ սըրֆ ֆախրի տիր. . .

«Էյէ ֆագաթ՞սիզ տէտիմ ամմա, պէլքի տէ հագըլը զաննըմա կէօրէ Մատամ Պլանշինին էյիլիքի պիր ազ չիւպհէլի տիր։ Լաքին հէր նէ տէ օլսա, պու միւնասէպէթլէ աղըրմըզը վէ պիր ինթիֆայը միւլահազա իտէճէք իտիմ. պունըն իչին լիւզումսըզ պուլունան գարը՝ պանա բէք էյի պիր կէօզլէ պագ-մայօր։ Մէրգումէ գատընըն պէօյլէճէ խըլիա խըլիա, սիւսիւ վէ չէվգ ու ըշքը սէվէր, վէ հէր քիմ իչ ու կիւճլէ մէշղուլ օլուր իսէ, անըն ինտինտէ բէք այըգ պիր տէրէճէտէ պուլունուր։

«Լաքին Լիւսինին ախլագ ու թապիյաթընտա օլան կէնճ պիր գըզըն իւզէրինտէ մէրգումէ գատընըն հիչ պիր թէէսիրի օլմատըղընը թարիֆէ հաճէթ եօգ տուր։

«Շիմտի ֆ վալլահի, պայագաթէ գիզըր իթտիքիմ վէ զիհնիմտէ թասավուր վէ իթտիքէ հէսապէթ իյէտիքիմ պէօյիւք պէօյիւք խայալլէրիմին էսասընը սանա էյիճէ պէյան ու թարիֆ իթմէմ լազըմ տըր։

«Պու իսմալէրին պիրինճիսի վէ պաշլըճասը՝ Մ. Վէրտիէնին բարայա չօգ թամահը վէ քէրիմէսինէ օլան աշքեար սօւգըլըղը վէ ֆիթըրաթընըն իզէ-րինտէ տիր. . .

«Մ. Վէրտիէ՝ Մատմազէլ Լիւսինին սէրվէթի վարիսա օլաճաղը տէվրան սիւրիւեօր. պու գըզ էվլի պիր էավընտա օլունճա էսնի իքի սէնէտէն սօնըրա, Մ. Վէրտիէ թէքմիլ պու սէրվէթի մէրգումէյէ թէսլիմ իտէճէք տիր. պու թաֆսիլաթը սէնտէն վէ պէնտէն պաշգա քիմսէ պիլմէզ, զիրա սէնին ամուճանըն մասլահաթնամէսի պիլէ թէսլիմ օլունմուշ տըր. . .

«Ջաննը գամըմէ կէօրէ, Մ. Վէրտիէ գըզընտան զիհատէ քէնտի բարասը սէվէր հաքգը իթմէք տիր։

«Էկէր միւթէէպէր պիր ֆամիլեատան օլան վէ էյի պիր մէվգիտէ պուլունան պիր զաթ կէլիպ մուսավիքէ սիւսէ քի.

«—Մատմազէլ Լիւսիյի սէվէրիմ վէ անը իսթէրիմ. . . լաքին եալընըզ անը իսթէրիմ. . . պու հալտէ սիզ էվվէլքի կիպի պունտան պէյլէ անըն թէքմիլ սէրվէթինէ սահիպ գալաճագսընըզ. . .

«Մ. Վէրտիէ պէօյլէ պիր թէքլիֆի նէ՞չիւն մաէլմէմնունիյէթ գապուլ իթմէսին, վէ պու թէքլիֆի նէ՞չիւն պէն իթմէյ օլմայըմ։

«Վալլահի, պուրատան իչիմ ճըգ չէօյլէ պաղըրըյօրըն.

«—Սէվկիլի էվլատըմ, նա՛սըլ կէչինէճէքսին, գարըն՞ նասըլ պէսլէյէճէքսին. պիր ատամըն հիչ պիր չէյի օլմազսա, գըզտան տա պիր չէյ ալմագ խաթըր եօգ իսէ, օնուն էվլէնմէսի միւնասի՞պ մի տիր. . .

«Շիւբհէսիզ հագգըն վար, վալլահի. լաքին տահա իչին էնանէսինի պիլմէզսին. Իխտիար վար տըր քի, եազըընտա զէնկին պիր գարըն վէ զէնկին իմալ օլագաճագ վէ չօգ սիւրմէքլէ սէրվէթ տէ կէլէճէք տիր. . .

«Պու էյի իփգալը սանա չիմտի էօյլէ խըզըլ իտէրիմ վէ պէնիմ էօմրիւմտէ պէօ

Սակայն պէտք է խոստովանիլ թէ կեդր. վարչութեան ներքին ընթացքը գոհացուցիչ կամ ակնկալեալ արդիւնքը չունեցաւ, հակառակ ընկալեալ նոր դրութեան, պաշտօնէական դրութեան, որուն ջատագովութիւնը 10—15 տարիէ ի վեր կը լսուէր, և ազգային գործոց ամենայն անյաջողութիւն ժողովական դրութեամբ վարչութեան բեռնաւորել կը փորձուէր. վերջին մէկ տարուան փորձով հաստատուեցաւ թէ այդ ամբաստանութիւնն անհիմն է եղեր. ի բաւ է որ ժողովական դրութեան մէջ շատ մը դժուարութիւններ կային, որք չկան արդի պաշտօնէական դրութեան մէջ. բայց այժմ իսկ ամեն կողմէ դժգոհութիւն կայ արդի պաշտօնէական դրութեամբ վարչութեան ամբողջ վիճակին դէմ. Մենք կը կարծենք թէ (յարգելով վարչաց անդամոց ձեռնհասութիւնն) արդի դժգոհութիւնք ընդհանրապէս ձեռնհասութեան պակասութեան հետեւանքն են, և մանաւանդ իրապէս սահմանադրական դրութեան դէմ մեղանչմանց արգասիք՝ որոց բացատրութիւնը զմեզ շատ հեռուները անելու՝ առայժմ զանց կ'ընենք, յուսալով թէ այսուհետեւ ազգային Երեսփոխանութիւնն նկատողութեան պիտի առնու վարչութեան արդի վիճակը և զայն դարմանել պիտի փութայ. Աւելորդ են նոր կերպ մտածելու կամ հին եղանակին դառնալու խորհուրդները. կեդր. վարչութեան համար ընդունուած արդի դրութիւնը անկեղծ և լիովին գործադրութեան դնելէ յետոյ, փորձառութիւն պէտք է անոր դարման գտնելու հոգ տանիլ.

Բայց թերեւս ըսուի թէ, ի՞նչ պիտի ընէ երեսփոխանութիւնը, երբ պատրիարքական հրաժարական խնդիրն այսպէս անորոշ կը մնայ. Ներսէս Սրբազան չուզելով կացութեան փոփոխութեան համակերպիլ, հրաժարական տուած է, ազգը չընդունեց, Բ. Դուռն ալ չընդունեց, բայց Ներսէս Սրբազան կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ. Արդ առանց ընդունելու այդ հրաժարականը պէտք է շարունակել արդի վիճակը, վարչութիւնը իր արդի եղանակաւ թող բանակցի Բ. Դրան հետ հրաժարականին պատճառաբանութեան նիւթ եղող խնդրոց վերայ, առանց ստորագրութեան թագրիրներ մատուցանելով, ինչպէս որ կը լսենք թէ կընէ առայժմ, մանաւանդ պատրիարքական փոխանորդին բերանացի միջնորդութեամբը. Մինչև որ ևք մ'առնուն ազգին խնդիրները, ան ատեն արդի դժուարութեանց հանգոյցը կը լուծուի ինքնին. և կայս. կառավարութեան բարեյօժար տրամադրութիւնք զազգը շնորհապարտ ընելով, թիւրիմացութիւնք կը բարձուին. Սրբազան Պատրիարքին ձեռնարկութեանց անկեղծութիւնը կապացուցուի, և այնուհետև Ն. Սրբազնութեան հրաժարականի խնդիրը դիւրաւ կը լուծուի.

* *

Իսկ դաստիարակութեան խնդրոյն, այս մասին և կենաց խնդրոյն (ինչպէս կ'ըսուի յաճախ) համար գրելիք նիւթ կը պակսի մեզ.

Կեդր. վարչութիւնն անցեալ տարի նոր միջոցներ ձեռք առաւ, և կրթական օրինաց ծրագիր մը պատրաստուեցաւ. բայց այդ գործը ուրիշ նոր մզում մը առնելու վրայ է այսօր շնորհիւ նոր կրթական յանձնախումբի մը.

Միացեալ ընկերութիւնն բաւական մխիթարական էր իր նպատակին և ձեռնարկին բնութեամբը. Բայց անցեալ տարուան մէջ այս ընկերութեան անդամք իրենց մէջ անձնական հաշիւներ ունենալով, զանոնք հրապարակին վըրայ մաքրելու զբաղեցան և բաւական զբաղեցուցին ազգը. իսկ վանայ վարժապետանոցին փակմամբը 1881 տարին նշանաւոր եղաւ և պիտի մնայ յաւիտեան. Պատմութիւնը պիտի գնահատէ դպրոցէ նոր ելնող երիտասարդ հայրենասիրաց վաւաւուն ճարտարախօսութիւնները, որովք յաջողեցան Հայերն ալ փակել տալ այդ վարժապետանոցը.

Կը յուսանք որ Միացեալ ընկերութեան նորընտիր Գործադիր Ժողովը և համայն ընկերք անցեալէն համոզուելով, կը փութան ինքնին դարմանել իրենց բացած վէրքը.

Գալով կեդրոնական անտուկին վիճակին, այսօր 1000 ոսկիի մօտ պարտք կայ. Խրիմեան Սրբազան երբ Պատրիարք եղաւ, ազգային անտուկը 6000 ոսկի պարտք ունէր. Խրիմեան Սրբազան այդ պարտուց կէսը հանգանակութեամբ վճարեց, միւս կէսը իր յաջորդին կտակեց. և իրօք Ներսէս Սրբազան Պատրիարք եղած ժամանակին յաջողեցաւ երկու բարերար անձանց առատաձեռնութեամբը վճարել այդ պարտուց մնացորդը. Բայց կերևի որ աւանդութեան հակառակ չլինելու համար, վերջինեալ գումարի պարտքը պիտի կտակուի ապագային. Երեք տարիէ ի վեր տրոց օրէնք քուէարկեալ է, և տակաւին գործադրութեան անգամ դրուած չէ.

Դատարանաց վրայ գրելն իսկ աւելորդ է. եթէ մէկը սխալի դատ մը բանայ ազգային դատարանաց առջև, կը պարտաւորի բանը գործը թողուլ, և օրերով դեգերել Պատրիարքարանի մէջ.

Վերջապէս վանական վիճակ ևս ընդհանրապէս գոհացուցիչ չէ. և կը յուսանք որ երեսփոխանութիւնն նոր տարւոյս մէջ զայն նկատողութեան կ'առնու. և արդի վարչութեան ձեռնհաս անդամոց վրայ նոր ու ձեռնհաս անդամոց յաւելմամբ նոր կազմութիւն մը պահանջելով, և անոր ընթացից վրայ հսկելով՝ բարւոք ուղղութիւն մը կուտայ ազգային գործոց, որով յառաջիկայ տարին արդիւնաւոր կը լինի ազգին, և անցեալին կորուստները կը դարմանէ.

ՏԱԼՄԱՑԻԱ ՎԷ ՀԷՐՍԷՔ ԻԽԹԻԼԱԼԸ

Կոչէն ղը Հէնէյէ Տալմաճիատան պէր վէճհը աթի եազըլըըշ տըր.

«Իխթիլալ Թէվէսսիւ իտուպ Գրիվօշի վէ սաիր մահալլէր էշգըեա էլինտէ տիր. Թէրպիէն 600 միլ գատար արազի քեամիլէն մէստուտ զալըրազ էշգըեա իլէ միւնասէպաթտա պուլունմայանլար օրալարա տուխուլ իտէմէյօրլար. Տիկէր Թարաֆտան հիւքիւմէթին թասավվուր իթտիկի ասքէր գօրտօնը հէնուզ թէմամէն թէշքիլ օլունմամըշ տըր. Մէվգիի իխթիլալը մուհասէրէյէ մէմուր օլան ասքէր՝ չիմտիլիք պիլատը սահիլիյէյի էշգըեա թէճավիւզաթընտան մուհաֆազա իլէ մէշղուլտըրլար. էշգըեա՝ կիւնտիւզլէրի Գաթթարօ վէ Գասթէլնուօվօ վէ Քիզանօ գասապալարընա ագըմ վէ ղարէթ իլէ միւհիմմաթ միւպայաա իտէյօրլար.»

—

Գօլէօժդան ղը Բէ-Բ կազէթասը տախի Գրիվօշի վէ Հէրսէք իխթիլալընըն մէնիի զըմնընտա Աւստրիա վիւքէլասը Թարաֆընտան մէպուսան մէճլիսլէրի էնճիւմէնինտէն Թախսիսաթը ֆէվգէլատէ Թալէպ օլունտուղունը պէեան իտէյօր.

Մարէշալ Եովանովիչ՝ ասիլէրի թէէտիպ մէմուրիյէթի իլէ Հէրսէք գումանտանլըղընա թային օլունմուշ վէ Թրիէսթէ Թարիգիյլէ պիր մըգտար ասքէր տախի Գրիվօշի Թարաֆընա կէօնտէրիլմիշ տիր.

Մարէշալ Եովանովիչին՝ Հէրսէք գըլթասը ահվալը ճօղրաֆիյէսինէ մալումաթը պուլունտուղունտան, մէմուրիյէթը մէզքիւրէ նէ իսապէթլէ օլունմուշ տըր.

—

Գօլէօժդան Բօյէնէյէն պէյանընա կէօրէ, Աւսթրիա տէվլէթի Տալմաճիատաքի ասաքիրը իշթիրաք թէմինի տախի թանթը սիլահա տավէթ իթմիշ տիր.

Հէրսէքտէ վագը Թրէպինէէն մէզքիւր կազէթայա եազըլըըղընա կէօրէ, ալաֆրանկա յունվարըն 19ընտա Օսման պէյ նամ քիմսէնին խանէսինտէ պագը քիմսէնէլէր թէվգիֆ օլընըպ Թրէպինէ կէթիրիլմիշլէրտիր. մէրգում Օսման պէյ 10 գատար ատէմէ ժանտարմալարըն Թիզէրինէ պիրհիւճում մէվգուֆլարը գուրթարմըշ վէ ժանտարմատան իւչիւնիւ Թէլէֆ վէ պագիսինի ֆիրարա մէճպուր իթմիշ տիր.

Գաթթարօ էհալիսինին սիլահլարը ալընըպ, չէհրը մէզքիւրէ սիլահլը կիրիլմէսի մէն օլունմուշ տըր.

Սօն խապէրլէրէ կէօրէ Աւսթրիալըլար՝ Պիլէք ճիվարընտա պուլունան մէրգում Օսման պէյ ալէյհինէ իքի պէօլիւք ասքէր սէվգ իթմիշլէր տիր. Մօսթարտան տախի Պիլէքէ պիր թապուր ասքէր հարէքէթ իլէմիշ տիր. Թրիպինէ Միւսլիւմանլարտան չօգլարը թէվգիֆ օլունմուշլար տըր.

—

Բէլղրատ Պէլկրատտան մէզքիւր կազէթայա եազըլըըղընա նազարան, Հէրսէք ասիլէրի սէրկէրտէլէրինտէն Մաթանօվիչ՝ Պէլկրատտա 240,000 ֆրանգ գատար ագչէ Թօրլայըպ, պու ագչէյի Աւսթրիա ալէյհինտէ իխթիլալա սարֆ իտէճէք վէ Եւրօպա տէվլէթլէրինի՝ Աւսթրիայա Բօսնայը Թախլիյէ իթթիրմէյէ մէճպուր իտէճէք իմիշ.

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Տէյլի Նիւզ պէրվէճհը աթի օգունմուշ տըր.

Լիվրբուլըն Օ... նամ սէֆինէսի տէրունինտէ պիր ճէհէննէմ ալէթինին պաթլամասընտան տօլայը խայլի խասարաթը օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ Ամէրիգատա վագը Նուվէլ—Օրլէանս միւվասէլէթ իթմիշ տիր. Մէզքիւր սէֆինէնին համուլէլէրի մէյանընտա տիկէր ըշպու ճէհէննէմ ալէթլէրի տախի պուլունմուշ տըր.

Օ'Տօնովան Ռօսա նամ իրլանտալը զաթըն՝ պու վագաներն քէնտիսինի թէաճճիւպատ պըրագմատըղընը պէեանըլէ չէտյէ տէյօր. «Կէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք Իրլանտատա պուլունան Իրլանտալըլար՝ ֆրսաթ տիւչտիւկիւնտէ Ինկիլիզլէրէ աիտ պիլճիւմլէ էմվալը պէրհավա իթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր».

Մէզգուրէ գատըն տէէօր քի, պիզ Իրլանտալըլարա ինճար մուամէլէ իչիւն ագչէ վէ սաիր վէսաիթը լազըմէ կէօնտէրմէքտէյիզ քի, մէրգում Իրլանտալըլար՝ պունլարը իսթէտիքլէրի կիպի գուլլանըրլար. Ինկիլթէրրա՝ պիզիմ հազըրլամղըմըզ ինճարի ատալէթ իտինճէյէ գատար, ճէհէննէմ մաքինալարընը գուլլանմագտան կէրի տուրմայաճաղըզ. Իրլանտա պէօյլէ պիր վագըա չիմտի գուհուրա կէլիպ Տէբլին հատիսէսի տէ պիր իքինճի վագըա տըր. Տէբլին սէֆինէսինին պիր ճէհէննէմ մաքինասըյլա հավայա ուչուրուլտուղունը պիլիրիմ».

—

Ինկիլթէրրա վէլիի ահտը բըբէնսը կալըն գէվճէսի իլէ պաշ միւնասէպէթիլէ սէրայընա պիր չօգ միսաֆիր տավէթ իտուպ ...—թրէկը օյունուլա էկլէնմէքտէ իտիլէր. Պու օյունի պիր թաս իչինտէ պուլունան մէյվէ Թաթլըլարընը տէրունինտէ ըոմ եանտըղը հալտէ, էլ իլէ պիրտէնպիրէ մէզքիւր Թասատան տըշարը չէքմէքտէն իպարէթ տիր. Բրէնսէսը միւշարէլէյհա պու օյունը իճրա իտէր իքէն պիրտէն պիրէ մէզքիւր Թաս տէվրիլիպ, ալէվլէր Բրէնսէսին էլպիսէսինի սարմըշ իսէ տէ, միւշարէլէյհա՝ քէնտինի զայպ իթմէյէրէք Թուլումպա օ-լան ... կիպի, հազըրուն տախի տէրհալ յարտըմլարը իլէ աթէշը սէօնտիւրմիւշ օլտուղլարընտան, բրէնսէսին էլլէրի պիրգօր աղըրճա եանմըշ տըր.

—

Թունուզտա վագը Սֆագս էհալիսի՝ Ֆրանսալըն վաղու Թէքլիֆ իլէ Թէզմինաթը Թէէտիյէ մագսատիլէ Ալէմանիալը պիր սարրաֆ իլէ 200,000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ ագտը միւզաքէրէսինտէ օլտուղլարը օ Թարաֆտան խապէր վէրիլիյօր.

—

Մուհարէպէի ախիրէտէ Շիրգա պօղազլարընտա Թէլէֆ օլմուշ օ...

ՇԱՐԳ ԶԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

ՔԻՐԱԼԸԳ ՕՏԱ վէ ՄԱՂԱԶԱ

Սթամպօլտա Ֆինճանճըլար եօգուշունտա ՇԱՐԳ ԶԱՐՇԸՍԸ նամը իլէ մաարուֆ եէնի չարշընըն օտա վէ մաղազալարը Թիճճարաթ, սարրաֆաթ, աթէլիյէ վէ ալօգաթլարա վէ սաիր զէվաթը միւթէպէրէէ իճար օլունմուշ իսէ տէ, մէզքիւր չարշըտա հէնուզ քիրայա վէրիլմէմիշ օլան 8 օտա վէ 3—4 մաղազա տախի իճարա վէրիլէճէկլէրինտէն, Թալիպ օլանլարըն չարշըի մէզքիւրտէ 20 նումերօլու մաղազայա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

Մէզքիւր օտա վէ մաղազալարը իսթիճար իտէճէք քիմսէլէր, պէքեար վէ զէվաթը միւթէպէրէտէն օլտուգլարը հալտէ, կէճէլէրի տախի քէնտի օտա վէ եա մաղազալարընտա եաթապիլէճէքլէր տիր.

ՊԷՕՅԻՒՔ ԼԻԳԻՏԱՍԻՕՆ

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ

ՊԷՕՅԻՒՔ ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Նօ 8 ՀԱՃՕՊՈՒԼՕ ԶԱՐՇԸՍԸՆՏԱ Նօ 8

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ Մաղազասը՝ հէր սէնէ փէպրուար այընտա իճրա իթտիկի լիգիտասիօնը պու սէնէ քէնտի միւշթէրիլէրինէ պիր սուհուլէթ օլմագ իչիւն պէրապէր Նըլ պաշը հէտիյէլէրինէ տախի մախսուս օլմագ իւզրէ 1881 տէկտէմպրի 7ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն իճրա էյլէյէճէք տիր. Պիր այ միւտտէթ տէվամ իտէճէք օլան իշպու լիգիտասիօնտա էնվայը եէնի մօտա գումաշլարըն նէֆիս վէ ալա ճինսլէրի պուլունաճաղը կիպի, ֆիյաթլարը տախի ղայէթ էհվէն օլաճաղընտան, Թէշրիֆէ բաղպէթ պույուրան միւշթէրիլէրինի հէր հալտէ մէմնուն իտէճէկինի խասսէթէն իլան իտէր.

ՋՕՒՐՆԱԼԸ ...

յիւք պիր չօլ օյնաթաճագ օլան եէնի պիր չախսը տա սանա Թագտիմ իյլէրիմ.

«Էվվէլա չունու պիլէսին քի, Բարիզ հէվալիսինտէ մահսուլատը վէ եախօտ ազ մահսուլտար ճէսիմ արազիլար սաթըն ալմագ վէ պու արազիլարըն իւզէրինէ էպնիյէ եարբըպ գըրմէթլէրինի տէրհալ արթըրմագ իւզրէ, պու տէֆա պէօյլէ սէրմայէտարանտան միւրէքքէպ պիր անօնիմ շիրքէթի թէշէքքիւլ իթմիշ տիր.

«Ցիւպհէ եօգ տըր քի, պու Թասավվուր հէր նօգթայի նազարտան շայանը Թահսին տիր. պէօյլէ պիր Թէշէպպիւսատէ քիւլլիէթլի մէպլաղ գազանըլաճագ տըր. վէ շիրքէթ էյլէնտէ պուլունան ճիւզլի պիր հիսսէյի էլյէթտէ պահալը ծաթաճագ տըր.

«Պու շիրքէթ բէք կէնճ պիր տէլիգանլըն Թահթը րիյասէթինտէ պուլունուպ, պու տէլիգանլը կէրէք միւճառիպ վէ կէրէք ազըլըն պիրինճիլէրտէն օլտուղու կիպի, իշ աստը տըր. հէմ շալըշգան վէ հէմ տէ զէկի ու սիյասի սէճիյէ. էլ հասըլ Թամ վագըթ աստը տըր.

«Զաթէն բէք զէնկին օլան պու տէլիգանլը Ալպէր Մօժիրօն նամընտա օլուպ, պանա համիյիք իտէճէք տիր. . . . պու վասըլ քէնտիսի պանա իթմիշ տիր. վէ պէնի սըտապըլ պանա պօշ խիտմէթլէր վէրմէք իչիւն տէ քէնտիսինին հիշ պիր մէնֆաաթը եօգ տըր, վէ պէնիմ տէ անըն վէրտիկի սէօզլէ իւզէրինէ շիւպհէ իթմէք հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տըր.

«Մօհօնսը Թօ-Բէնճովիյէյէ ...իէնէ ...նը իչիւն (շիրքէթ քէնտու քէնտուսէ պու նամը վէրիյօր) Թէէսիս իտիլմիշ օլան մէզքիւր շիրքէթ ճէսիմ ինշաաթա Թէշէպպիւս իտէճէկի ճիհէթլէ, քիւլլիէթլի քէրէստէ, տուղլա, Թախթա վէ սաիրէնին իթթիխաճը վար տըր.—Մ. Ալպէր Մօժիրօն պէօյլէ իւյլէրլէ օղրաշըրկէն, Փագաթ Թէֆէրրուաթա տա պիլզադ պագմագտան չէքինմէտիկինտէն, գայէթ քէրէստէ ֆապրիգասընա քէնտուփ կէլմիշտիր. Մ. Վէրտիէ Պուրկօնէրտա պուլընա-ֆազ, Մառնաղէլ Լիւսի տէ օ կիւնիւ նամիզատըղընտան տօլայը օտասընտան չըգմամըշ օլտուղընտան, մէրգում եէնի միւշթէրի պիթթապ պանա միւրաճաաթ իթտի.

«Ալա ճինստէն պիր խնիկիլիգ աթը գօշուլու նէֆիս քիւչիւք պիր գուբէ աըրապասընտան էնտիկի, վէ սաչլարը Փիրճէլի վէ ֆօրմ սագալ իլէ պըյըգը բէք տիւզկիւն պուլունտուղունու, վէ էյինէ սամանի բէնկ էլտիվէն վէ կէօզլիւք Թագմըշ օլտուղընը կէօրտիւք իսէ, պիրտէն պիրէ սալա տիլինտէն անլամատըղլարը Թիճարէթ իյլէրինէ կիրմէք հավէսինտէ պուլունան հօսպալաթտան պիրինի զանն իթտիմ.

«Լագին եանըլմըղըմը չաբուգ ֆարգ իթտիմ, վէ պու կէնճ լիօնիսին ումուրը Թիճարէթտէ մալումաթը ճիտտիյէ վէ ամէլիյէսի պուլունտուղունու անլատըմ.

«Միւքեալէմէմիզ բէք ուզուն սիւրտիւ.

«Մ. Ալպէր Մօժիրօն՝ պէնիմլէ պէրապէր Փապրիգայը կէզիպ կէօզտէն կէչիրտիքտէն, վէ ճէսամէթիյլէ քէրէսթէլէրին նիզամ ու ինթիզամը հագգընտա պանա պէյանը հայրէթ ու խաթիրլըպ իթտիքտէն, վէ քիւլլիյէթլի քէրէսթէ միւպայէասը իչիւն մէզքիւր շիրքէթ իլէ Վէրտիէ Փապրիգասը արասընտա ագտը քէնտիսինէ միւմքին կէօրիւնէն պիր մուգավէլէնին էսասը իւզէրինէ պէնիմլէ սէօյլէշտիքտէն սօնրա, լաֆը պիննէֆս պէնիմ իւզէրիմէ կէթիրտի վէ պէօյլէ պիր խաթէրլէ սէօյլէմէկէ պաշլատը.

«Մումաիլէյհ՝ պէնիմ իլմ ու մալումաթըմ, վէ իգթիտարը չախսիմ, վէ մէվգիի հազըրըմ, վէ իչիմ լէ մաաշըմ իւզէրինէ պանա սուալլէր իրատ իթտի.

«Պու սուալլէրի էօյլէ պիր սատէլիք վէ խիւլուսը գալպլէ իրատ իթմէքտէ իտի քի, հիչ Թէրէտտիւտ կէօսթէրմէյիպ ճէվապ վէրտիմ.

«—Պիլի՞րմիսինիզ, ազիզիմ,—տէտի օ վագթ պանա Մ. Ալպէր Մօժիրօն—սիզ պանա բէք միւթէպէր, Թէրպիյէլի վէ ազըմ պիր չօճուգ կէօրիւնիյօրսընըզ, վէ հէր քիմ սիզի անլայըպ լայըգ օլտուղընըզ մէվգիյէ վազ իտէր իսէ, օնա բէք միւհիմ խըտմէթլէր իֆա իտէպիլիրսինիզ.

«Նէզաքէթէ րիայէթ իթմիշ օլայըմ տէյու, պէօյլէ պիր միւպալէղայը մէտհ ու սիթայիշէ ռըզա լայըգ օլմատըղըմը պէյան իթմէք իսթէտիկիմտէ, Մ. Մօժիրօն սէօզիւմիւ քէսէրէք շէօյլէ պաղըրտը.

«—Հայտէ՛, հայտէ՛, պու գատար իհթիրազ լազըմ տէյիլ տիր. Տէյէրինիզ նէ օլտուղընը սիզ բէք իյի պիլիրսինիզ. Պու գատարճըգ մաաշլա օ գատար իշի տէրէօհտէ իտէրէք պուրատա գալմանըզա ազըմ իրմէյօր. քիմ օլսա, ազաճըգ պիր ղայրէթ վէ նամուսլա իչպու եաղըճըլըգ մէմուրիյէթինի իյֆա իտէպիլիր. սիզ տահա պէօյլէ պիր իշտէ պուլունմալըըսընըզ. Հիչ շիւպհէ եօգ տըր քի, Մ. Վէրտիէ սիզտէն ինսաֆըզճասընա իսթիֆատէ իտիյօր.

«—Լաքին—քէքէլէտիմ.

«—Լաքին մաքին լազըմ տէյիլ. իշթէ Մ. Վէրտիէ սիզի իւճրէթինտէն զիյատէ չալըշտըրըյօր. Ցագաթ մաաշ քի սիզ Թընմայօրսընըզ, օնուն տա պէօյլէ եարըմաղա հագգը վար տըր. Պու ալէմ պէօյլէ տիր. հէր քէս քէնտի իշինի պէճէրմէյէ չալըշըր. պու տա հագգըզ պիր չէյ տէյիլ տիր. Հէր չէյտէն էվվէլ մէնֆաաթը չախսիյէ տիւչիւնիլիր. իմտի հէր նէ վագթ եօլունըն իւզէրինտէ լիյագաթը պիրինէ բասթ կէլիր իսէմ, պունուն լիյագաթընտան իսթիֆատէ իթմէյէ պագարըմ. լաքին պէն Թամաքեար օլմատըղըմտան, էչխասըն տէյիլ իսէ տէ, ինսանլարըն գըյմէթինէ կէօրէ իւճրէթ վէրմէյի սէվէրիմ, վէ ինսանըն ինսանը իշլէտէրէք չալըշմասընա կէօրէ պէտէլ վէրմէմէք բէզալէթինտէն չէքինիրիմ. Պինապէրին ումարըմ քի, եազընըզ սիզէ լայըգ պիր իշ պուլուրըմ.

«—Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտիմ—քէքէլէյէրէք տէտիմ—սիզէ պիր շէյ սօրաճաղըմ. տէյիլինիզ իչ նէ՞տէն իպարէթ տիր.

«—Սիզտէն սագլամամ—ճէվապ վէրտի Մ. Մօժիրօն. —տէտիկիմ իշ՝ բէնի պուլունտուղըմ գումբանեանըն ումումի սըր քիթապէթի մէմուրիյէթի տիր.—Պու մէմուրիյէթի եալընըզ պէն իսթէտիկիմ ատամա վէրէճէմ. լաքին մէճլիսի իտարէտէ պիր չօգ տօսթլարըմ օլտուղընտան, պունլարըն սայէսինտէ քէնտի գարարլարը իւզէրինտէ բէք պէօյլէ թէէսիրիմ օլապիլիր. Իմտի պիր իշի քէնտի քէնտիմէ գարարլաշտըրըրտըղըմտա, արթըգ օ իշ պիթմիշ սայըլըր. —Մուզանաէ՞ն մաաշըընըզ օն սէքիզ պին ֆրանգ օլաճագ տըր. լաքին շիրքէթին թէմէթթիւ թիւյինտէ տէ պիր բայընըզ օլաճաղը ճիհէթլէ, մաաշընըզ իհթիմալ տըր եէրմի պէշ օթուզ պին ֆրանգը տա կէչէր. Պունտան մաատա հիչ պիր մուխաթարայաթ օղրամագըղըզ զիքր օլունան արսալարըն ալըմ սաթըմընտա տա իշ կէօրէպիլիրսինիզ, քէնտի քէնտինիզէ պիր սէրվէթ բէյտա իտէպիլիրսինիզ.—Պունա նէ՞ճէվապ վէրիրսինիզ, էֆէնտի.—Լիւզումը Թագտիրինտէ, հիսսէի խըտմէթինիզէ իւմիտ իտէպիլի՞րմիյիմ. Մէճլիսի իտարէտէ պուլունան րէֆիգլէրիմէ սիզի իսթիֆատէլի՞րմիյիմ.

«Պունա հէման ճէվապ վէրէմէտիմ. . .

«Վալլահէլէյիմ, սէն բէք ալա պիլիրսին քի, պէօյլէ պիր Թէքլիֆ կէօզլէրիմի գամաշտըրտը, պաշըմը տէօնտիւրտի, վէ պանա պիր հայրէթ վէ մէսուտիյէթ վէրիր իտի.

«Վալլահէլէյիմ, սէ՛ն տիւշիւն, անըգտան գազանճլարտան մաատա, օն սէքիզ, եախօտ եէրմի պէշ պին ֆրանգ մաա՛շ, վէ պունուն արգասընտան սէր-վէ՛թ. Հագիգաթը հալտէ, էօնիւմտէ պէօյլէ պիր խաթիգալ օլտուգճա, արթըգ Լիւսի Վէրտիէյի ալմամ իչիւն պանա հիչ պիր չէյ մանի օլամազ, վէ մէրգումէյի խաթէմէգ իչիւն բէտէրինէ միւրաճաաթ իտէր իսէմ, տէլիճէ պիր չէյ եապմըշ օլմամ.

(Տէվ-ի)

լան Բուլարըն գիրը ճէմիյինէ օլարագ Շիրգէթ պիր պինա ին-շասընա իգթիզա իտէն մաղէյի թէտարիք զըմընտա իսլիմաթա պիր գօմիթէ թէշքիլ իթմիշ տիր ։

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը Հիւմայուն խազինէսի վարիտաթը ումումիյէ խտարէսինտէն կելէն իլան

Պէյօղլունտա Աւամըը Մէսճիտ. ալէ Հաճի Պէչիր աղա չէշմէսի որ. գա Թօրաֆընտա Գայրիմ. սօգագընտա 53 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ մահալ տիւքքեան օլմագ իւզրէ քիրայա վէրիլէճէկինտէն, թալիպ պուլունանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գատար էվգաֆը Հիւմայուն խազինէի ճելիլէսի վարիտաթը ումումիյէ խտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

4 րէպիուլ էվվէլ 99 — 3—1

ԲԱՈՒԷԼԻՆ ԱՆԻՍՈՆ ԲԷԼՍԷՆԿԻ

ԳԱՇԸՆՄԱՍԱ, ՆԷԶԼԷՅԷ, ԿԷՕՅԻՍՄԷ, ԷՕՔՍԻԻՐԻԻՅԷ ՎԷ ՂԱՏՐԻՀԻՄԷ ԲԷԲ ԼԷՍ ՏԻՐ

Ֆէվգալատէ պիր էօքսիւրիւքտէն էյի օլան Պէօզիաթա Նէբբէ նամ Ի՛կիլիզ պէյիք Թօր սանտալըն պիր Թայիֆէսի ամէտէքի մէքթուպը եազըյօր. Էֆինտիմ,

Բէք չէտին պիր էօքսիւրիւքտէն Թութուլուպ, կէճէլէրի ույգու ուեույամամագտա վէ միւթէմատիյէն մուզտարիպ օլմագտա պուլունտուղում հալտէ, էսալէթլու գօնթ տը Գիլթելի՛ սիզին Անիսօն Բէլսէնկի նամ էմսալսիզ մուալիճէնիզի պանա Թավսիյէ իթտիկինտէն, անիտէ մէզքիւր իլաճտան ալտըմ, վէ Թէլէմինէն սիզէ պէեան իտէրիմ քի, պիրինճի ալըշտա բէք չօգ էյիկինի հըսս իթտիմ, վէ իքիմտէն սալա մէն օլունմատըմ. Պիրինճի շիշէ պիթմէր պիթմէզ քեամիլէն էյի օլտում իսթէ օլ վագըթտան պէրու սիզին իլաճընըզը քէմալը էմնիյէթիմ օլտուղունտան, հէր քիմէ տէ Թավսիյէ իթմէքտէն գէրի ...

Նէբբէ նամ Ինկլիզ Թօր սանտալընտա — Վ. ԼԻՆԿԷԼ

ԲԱՈՒԷԼԻՆ ԱՆԻՍՕՆ ԲԷԼՍԷՆԿԻ

Էօքսիւրիւք, նէզլէ, սօլուղան, Թըզնէֆէս վէ սաիր պու կիպի խասթալըգլարը էյի էտէր ։

Պու էմսալըզ իլաճ՝ նէզլէյի, էօքսիւրիւյի, պօզազ Քըւթկուճլուղունու, նէֆէս ալըպ վէրմէտէքի կիւճլիւյիւ, վէ պօզազ աղըըլարընը ամիտէ էյի եարմագ խասսէսի խարիգիւլատէսինէ մալիք տիր ։ Բէզգիւք պու մուալէճէ՝ գաթը պալղամը սէօքտիւրիւր, վէ սուհուլէթլէ թիւքիւրթիւրիւր ։

Պօզազըըրը փէնա հալտէ կիճիքլէնիպ պուլունան հուսուլէ կէլէն էօքսիւրիւքտէն տօլայը կիճէ կիւնտիւզ պիհուզուր վէ մուզտարըպ օլան զէվաթ՝ պու իլաճլարտան ալըրգըլարընտա, իւք տէֆատա էյլէք կէօրիւրլէր, վէ էքսէրիա պիր շիշէ իլէ Թէքմիլ էյի օլուրլար ։

ԲԷԲ ՁԻՅԱՏԷ ՏԸԳԳԱԹ ԼԱԶԸՄ ՏԸՐ.

(Ինկլիզլէրրա տամկա մէմուրլարընըն էմրի մուճիպինճէ) սիյահ իւզէրինէ պէյազ եազըլարլա ԹՕՄԱՍ ԲԱՈՒԷԼ ՊԼԷՔՖՐԱՅԸՐՍ ՐՕՏ ԼԸՆՏԸՆ քէլիմէլէրի Թահրիր օլունմուշ վէ հէր պիր շիշէնին պօղազընա եափըշտըրըլմըշ տըր ։ Պու մարգայը համիլ օլմայան հէր շիշէ սախթէ տիր ։ Պէհէր անվլօք իւզլէրինտէ Փարիզտանըն Աւամ, ու վէ ֆօրէ մարգասը պուլունմայը տըր ։

Իչպու մուալիճէ՝ կէրէք Թօրտան վէ կէրէք բէրաքէնտէ օլարագ, Տէրսաատէթտէ ԳԱՆՁԻՒՔ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ էճզախանէսի իլէ մէմալիքը Շահանէտէ պուլունան պիւկէր պիլինիւմէ միւթէպէր էճզախանէլէրտէ սաթըլմագտա տըր ։

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸՆԱ ՏԱԻՐ

ՎԻԷՆՆԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Իչպու պանգա էօմիւր սիկուրթասընտան մաատա, չօճուգլարըն պէյիւմէսինէ գատար պիր սէրմայէ բէյտա իթմէք իւզրէ տըչէ տախի գապուլ իտէր ։

Պու պանգա Աւուսթրիա տախիլիյէ նէզարէթինին 1869 յուլիս 8 վէ Մուհասէպէտ Թէճարէթ նէզարէթինին 1870 օգոստոս 27 Թարիխլէրիյէ վէ 747/640 նումէրօլարը իլէ էմիրնամէ տըչ իտիլմիշ տիր ։

Մէզքիւր պանգա՝ խոստըն էօմիւրինի մուայյէն իքրամիյէլէրլէ վէ քեաֆֆէսի չէրաիթը մալիւմէ իլէ սիկուրթա իտէր. եանի էօմրիւնիւ սիկուրթայա գօյմագ իսթէյէն ատէմ կէրէք հէր նէ վագթ վէֆաթ իտէր իսէ, վէ կէրէք սիկուրթա միւտտէթինտէն սօնրա սաղ գալըր իսէ, պու պանգա օ ատէմին Թային իթտիկի մըգտար մէպլաղը, վէ օրթագլաչը օլան սէրմայէլէրի սիկուրթա իտէր ։

Մէզքիւր պանգա՝ Թալէպ օլունան Թազմինաթը, սալա Թէնգիհ վէ Թէնզիլ իթմէքսիզին սէքիզ կիւն սօնրա Թէէտիյէ իտէր, վէ խնաանիյէթ բէրմէրիւք գավարտինէ Թէվֆիզէն, քէնտի միւշթէրիլէրինէ բէք միւսաիտ չարթլար վազ էյլէր ։

Տահա զիյատէ մալիւմաթ վէ Թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Աճէնցիտա բէք չօգ լիսանտա րիսալէլէր Թէտարիք իթմիշ տիր ։

Թիւրքիա վէ Մըսըր իչիւն ընդհանուր աճէնթ
Ա. ՀԼՅԹԷՐ

Գալաթատա Գարաքէօյտէ պօրսանըն գարշըսընտաքի տաիրէնին իքինճի գաթընտա 13 նումէրօլու օտատա ։

Սթամպօլտա Բիւչիւք Նէնի խանտա Մ. Հէրմ. Ա. Հօլչթէյն ճատէ-սի կէլմիշ օլան հէր սիկուրթա պէտէլինի ալըր ու գապուլ իթմէյէ մէմուր տըր ։

ՊԷՕՅԻՒԳ ԷՃԶԱԽԱՆԷ

Օ. ՄՕԼՔՅԱ

Վ. ԾԱՆՆԻ

Նօ 1-2 ՔԷՕՓՐԻԻ ՊԱՇԸՆՏԱ ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ

Մ. Վ. Ծաննի 1852տէ Պէյօղլունտա քիւչիւք իւլէտիյի 77 նիւմէրօլու էճզախանէսինի, պու քէրրէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Միւք սօգագը քէօչէ պաշընտա 84 նիւմէրօլու մագազայա նագլ իթտիկինի բաղըթէլու միւշթէրիլէրինէ խապէր վէրմէքլէ միւֆթէխիր տիր ։

Բույիթախթըմըզըն էն աթիգ վէ էն մէչհուրլարընտան պուլունան պու էճզախանէ՝ կէրէք միւշթէրիլէրին վէ կէրէք հէքիմլէրին էնթիյաճաթընը Թէմամիյլա Թէօվիյէ իտէճէկ տիր ։

Մէզքիւր էճզախանէյի՝ Վ. Ծաննինին մախտումը մէչհուր քիմեագէր Մ. Ժօզէֆ Ծաննի իտարէ իտէճէք տիր ։

Մէզգուր էճզախանէտէ էն ալա էճզալար պուլունուպ, պու տիւքքեան՝ տարիլէր, սէֆարէթլէր, մէքթէպլէր վէ ումումի խասթախանէլէր Թարաֆընտան վագը օլան հէր նէվի սըբարըշլարը գապուլ վէ վագթինտէ իֆրա իտէր ։

Էճզախանէի մէզքիւրտէ Նօրմէճիանըն խալիս Մօրինա պալըղը եաղլարընըն եաղը պուլունտուղու կիպի, Էվրօբատան կէլմէ Թազէ վէ միւխթէլիֆ էճզալար տախի պուլունմագտա տըր ։ Պու էճզախանէտէ Թանըլմըշ (անալիզ) քիմեէվիյէ տախի իճրա օլունուր ։

Իշպու էճզախանէ հէ-ր մալ կէթիրիր, վէ հէմ տէ մալ կէօնտէրիր, վէ պունտան մատա գօմիսիօնճըլըգ տախի իճրա իտէր ։

Րուսճուգտա շիւպէսի վար տըր ։

Ֆաթիգասը Պէյօղլունտա տըր ։

Ֆիյաթ գայէթ էհվէն տիր.

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr. DE JONGH

CHEVALIER DE L'ORDRE DE LÉOPOLD DE BELGIQUE,
CHEVALIER DE LA LÉGION D'HONNEUR,
OFFICIER DE L'ORDRE DE ST. MAURICE ET ST. LAZARE D'ITALIE.

Recommandée par les célébrités médicales comme étant incontestablement la plus pure, la plus agréable au gout, et la plus efficace de toutes les huiles de foi de morue contre la PHTHISIE et les MALADIES de POITRINE, la DÉBILITÉ GÉNÉRALE, le DÉPÉRISSEMENT des ENFANTS, le RACHITISME et toutes les AFFECTIONS SCROFULEUSES.

Se vend SEULEMENT en flacons revetus d'une capsule portant l'estampille et la signature du Dr. DE JONGH et la signature ANSAR, HARFORD & Co. SE DÉFIER DES CONTREFAÇONS.

Seuls Consignataires, ANSAR, HARFORD & Co., 77, Strand, Londres.
Se vend chez tous les principaux Droguistes et Pharmaciens.

Dépôt pour le gros à CONSTANTINOPLE chez M. E. MICOUD, 2, Rue de la Banque, Galata. En vente chez N. et J. CANZUCH, frères, pharmacie Britannique, Péra; J. CZAKO (ancienne maison VELITS et Cie), Yuksek Caldirim, Galata; M. MESIKI et Cie, Pharmacie Centrale, Rue Yéni Djami, 35, Stamboul; ANTOINE TCHOBANOGLOU. Rue Mahmoud Pacha, 49, Stamboul; J. ALEKIAN, enceinte de Yéni Djami, 16, Stamboul.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 26 Յունվ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	99	5/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	11-	1/16
» » գաբանտը	11-	
Իսթիգրազ 65	13-	3/4
» 69	11-	1/2
» 71	64-	
» 72	22-	
» 73	11-	
Օսմանլը պանգասը	17-	1/8
Մըսըր տույունու մաւթա հըսէ	62-	7/8
» իմթիյազը	87-	
Րուսիա իսթիգրազը	83-	1/4
Գամպիօ Բարիզ 9 ալ վատէ	-	

Բարիզ, 26 Յունվ.

Ֆրանսա. ռանթ 3 % ֆր.	82	12
» » 5 գըրուշլուգ	113-	45
Օսմ. էսհամը աչըլտը	11	80
» » գաբանտը	11	40
Իսթիգրազ 65 ֆր.	-	
» 69	59-	
» 73	55-	
Մըսըր ֆօնտու մաւթա հըսէ	317	50
Գրէտի Լիօնէ	800-	
Օսմանլը պանգասը	720-	
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	45	50
Իթալիա էսհամը	85	60
Գամպիօ Լօնտրա 3 ալ վատէ	25	15

Վիէննա, 26 Յունվ

Ա․իօ ֆիօրին	-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	23-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհամ ումում. տիւն ազչ. գաբ.	12	37
Պու սալատէ աչըլտը	12-	21
Իսթիգ. 63 (Մուլթօն) 6 % ֆ.	-	
» 65 » 6 % ֆ.	66-	
» 69 (Բէնտար) 6	60-	
» 72 (Գօն տիւ Բրէզօր)	22	25
» 73 6 % ֆ.	56-	
Րումէլի չըմէնտըֆէր 3	46-	
Աղճէ ֆայիզի	09	
Տէբօր Ղըշ	-	
Տէբօր »	-	

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6	34
Օսմանլը պանգասը	10	30
Օսթրէթէ ժէնէրալ	5	05
Թրամվայ	3	55

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 գըրուշտան	Ղչ.	Փր.
Պէյազ Մէճիտիյէ Ֆերտը	107	38
Մէթալիք »	202-	
Պէշլիք »	208-	
Ալթըլըգ »	126-	
Պազըր »	620-	
Գալիմէ »	910-	
Ինկիլիզ լիրասը	110-	20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-	30
Ֆօլ	90-	
Գըրիմէց ալթունու	51	20
Գարպօն գայմէսի	8	75

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH
AND MERCANTILE
INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ

Նամ Լօնտրա վէ Էտինպուրկ Եանկըն Սիկուրթա Գումբանիասը.

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	450,000	
Եանկըն չիւպէսինտէն հասըլ օլան իհթիեաթ աքճէսի	1,156,690	1,506,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHERN
ASSURANC CONPANY

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Նամ Լօնտրա Եանկըն վէ Էօմր Սիկուրթա Գումբանիասը.

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	150,000	
Եանկըն վէ էօմր չիւպէսինտէն հասըլ օլան իհթիյաթ	362,000	712,000
1878 տէ սաֆի քեար		375,000

Սահիպի իմզա գումբանիաների, պուլունտուղու իւզրէ Դիրլէքթօր գօմիթէ, Եանկըն վէ Էօմր Սիկուրթաը ...

Մէզքիւր գումբանիալար, ...

Տէրսաատէթ, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Ըսգիւտար վէ ...

Maritime Insurance Cie. ,Limited
of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐ ԹԱՅՄ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէ 500,000 Ինկ. Լիր.

Սահիլի իմզա, վափօր վէ ելքէն կէմիլէրի վէ տէրունինտէքի էշեա վէ էմթաայը գայէթ Փայիտէլի չարթլարլա սիկուրթայա Թութմագ իչին մէզքիւր գումբանեա Թարաֆընտան րուխսաթ իսթիհսալ իյլէմիշտիր։

Ֆիյաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Գումրիւկ խանը քարշըսընտա տէմիր քէօբրիւյէ նազըր օլան օտայա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի ։

Մէզքիւր գումբանեալարըն աճէնթօսը
ՃՕՀՆ ԲԱՈՒԼ

Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրը ումումի
ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍՆՐՈՒԲԵԱՆ

LAMPLOUGH'S PYRETIC SALINE

ԼԱՄԲԼՈՒԿ ԲԻՐԷԹԻԳ ՍԱԼԻՆ

Իչպու մուալիճէ՝ քէօբիւրթիւլիւ, լէզզէթլի, գուվվէթլի վէ սէրինլէտիճի պիր սու տըր ։ Պաշ ազըըլարընը, տէնիզ Թուտմասընը, սաֆրա գապարմալարընը, մայէ հազմըզլըգընը, գապըզ քէսիկլիկի, միյտէ էքշիլիկինի, սըթմալը նէվպէլէրի տէֆ իտէր ։ Հումմալարըն, գըզըլլարըն, սըթմա վէ սաիրէնին էն միւհլիք ճինսլէրինի գապարճըգլարըն չիչէկի, գըզամուգը, էր կէնիքէլէրի տէրի խասթալըգլարընը, վէ գան փէսատընտան հուսուլէ կէլէն պիլճիւմլէ խասթալըգլարը տէրհալ կէչիրիր ։ Թըպպիյէ մէքթէպի իլէ մաթպուաթը՝ ԼԱՄԲԼՈՒԿ ԲԻՐԷԹԻԳ ՍԱԼԻՆ նամ մուալիճէնին կէրէք պէտէնճէ վէ կէրէք զիհնճէ գուվվէթը Թամմէ վիրէրէք խասէի սըհհէթ իտէճէք էճզատէն միւրէքքէպ օլտուղունու պէյթթատիգ մէյան ու ըննա իթմիշլէր տիր ։ Պու իլաճտան խանէնիզտէ պուլունտուրուլըգ վէ խօճաըըրգատա տա պէրապէր ալմաղա ունութմայընըզ ։

Սթամպօլտա Գանցիւք պիրատէրլէրին Ինկլիզ էճզախանէսինտէ տէբօզիթօսը պուլունուպ, սաիր պէօյիւք էճզախանէլէրտէ տէ Փիւրուխթ օլունուր ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ԿԱԶԷԹԱՍԸ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ

Նօ — 8 ՍԹԱՄՊՕԼ ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ ԷՍՔԻ ՊԱՊԸ ՋԱԳԹԻՅԷ ՍՕԳԱՂԸ ՔԷՕՇԷՍԻՆՏԷ Նօ — 8

Կազէթէի մէզքիւր իտարէխանէսինտէ գայէթ ԹԷՄԻԶ վէ ԷՀՎԷՆ ՖԻՅԱԹԼԸ վէ Էրմէնիճէ, Թիւրքճէ, Ֆրանսըզճա, Րումճա, վէ Իսբանիօլճա լիսանլարըլա ամէտէքի էվրագը միւխթէլիֆէ Թէրթիպ ու Թապ օլունուր ։ Բէրկիրամ, իլանաթ, ռէջէթ, ճէնազէ իլմը, բէօսթէ, Նէզամնամէ (գանոնագիր) վէ ղայրիհիմ ։

Իխպար. — Թաշրատան սըբարըշ օլունան իշլէրին պէտէլի նըսֆէն բէշին ալըզ օլունուր ։

Իշպու իտարէխանէտէ բէք էհվէն ֆիյաթլէ Թիւթիւն բաքեթլէրի վէ իլանաթը սաիրէ տախի Թապ օլունուպ, էկէր պու կիպի բաքեթլէր իլէ սայիր իլանլար Թապ իթտիրէնլէր, քէնտիլէրինէ մախսուս օլան իլանլարընը պալըճա կազէթամըզա տախի տէրճ իթտիրմէք իսթէրլէր իսէ, իլանաթը սաիրէնին իւճրէթը մուգաննէնէսինտէն բէք տուն վէ ուճուզ ֆիյաթլա տէրճ օլունաճագ, վէ էկէր պասթըրտըգլարը բաքեթլէր եախօտ իլանլար ֆէվգ էլ ատէ քիւլլիյէթ իւզրէ օլուր իսէ, պունլարըն իլանլարը կազէթամըզա մէճճանէն տէ նէշր իտիլէճէք տիր